

Murdmaajooksud täies hoos.

Kevalde tulekuga on käesoleval aastal erilisel hoogu läinud murdmaajooksud. Meistrivõistlused peeti ära Tartus. Lisaks sellele tuli läbi linna tänavajooks.

Tallinnas korraldas Kalev 1. mail traditsioonilise murdmaajooksu, mille võitis vanameister F. Beldsinski.

3. mail oli murdmaajooksude suurpäev. Alustas politsei, kelle peres startis 15 meest ja kus võitis Laur-

son. Järgnes kaitseväe murdmaa, millest ligi 250 sõdurit jooksust osa võttis. Võitjaks tuli hea ajaga Dunkel. Väeosadest osutus paremaks allohvitseride kool, kes 2. aastat võitis „Vaba Maa” rändauhinna. Pinevus on väeosade vahel muutunud väga teravaks, kuna varemalt vahe üksuste vahel väga suur oli. Kolmandaks jooksid kaitseleitlased, kus võitis Tomingas.

Eesti esivõistlused murdmaajooksus.

Meistritiitlid läksid tartlastele M. Prostile ja O. Valdnerile.

Eesti tänavused esivõistlused murdmaajooksus pidas Tartu Kalev 26. aprillil Tähtvere mõisa maadel. Terrään oli võrdlemisi ühtlane, tasane ja ainult ühe tõusuga maastik. Start asus Tähtvere pargis, kust tuli mõisat läbistades siirduda raudteele ja siis raudtee sihti mööda pöördepunktini ning tagasi. Alul oli mõeldud küll finish ülikooli võimla ees. Kuna aga siis oleks tulnud just jooksu lõpul võrdlemisi äkilisest ja prügitatud mäest alla laskuda, siis arvati paremaks finiši ühte viia stardi-kohaga.

A. klassis tuli ülekaalukaks võitjaks M. Prost, kes esimesel veerandil laskis vedada A. Koidu, kuid siis jooksu juhtimisele asus ning teisi võistlejaid kaugele maha jättes lõpetas ajaga 25.27,8; kuna esialgne jooksu juhtija Koidu pool kilomeetrit enne lõppu terava piste sai ja viimasena finiši jõudis. Selle klassi ainuke välisvõistleja tallinlane Kaalep jõudis kohale eelviimasena,

sest enne teda läbistasid finiši veel K. Laas ja V. Pulk. Vastse meistri M. Prosti enese ütelse järel oli see tema esimeseks nii treeninguks kui ka võistluseks tänavu kevadel. Oma võidu peale oli ta siiski kindel juba enne jooksu algust.

B. klassi jooks oli konkurentsi mõttes palju huvitavam. Siin olid tartlastele visadeks vastasteks Peterseri mehed Jakobson ja Kirbits, kes peaaegu oleks viinud oma kodulinna esimest korda Eesti spordialaloo kestel murdmaa-jooksu meistritiitli. See suursündmus aga nurjus tänu tartlase O. Valdneri võimetele. Valdner, kes juba rida aastaid pikemaid maid katsetanud, on tänavu näha oma paremas vormis.

Ülesandmiste järel pidi esinema A. klassis 6 ja B. klassis 18 meest. Tegelikult aga esines esimeses jooksus viis ja teises 13 võistlejat. Maa pikkus oli A. klassile 7,5 km. ja B. klassile 4,5 km.

Tehnilised tagajärjed:

A. klass — 1. M. Prost, Tartu Kalev — 25.27,8; 2. K. Laas, Tartu Kalev — 26.25; 3. V. Pulk, Tartu Kalev — 26.33,8; 4. Kaalep, Tallinna Kalev — 27.01,5; 5. A. Koidu, Tartu Kalev.

Meeskondadest võitis Tartu Kalev 6 punktiga.

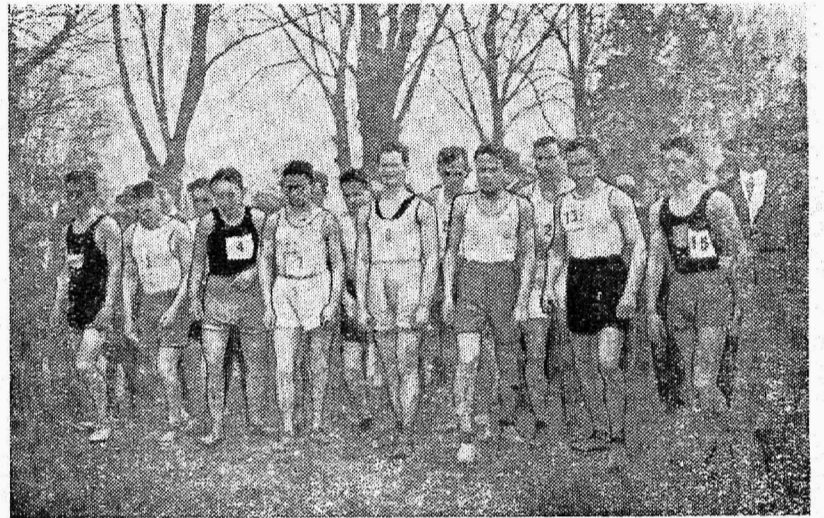
B. klass: 1. O. Valdner, Tartu Kalev — 14.43,7; 2. Jakobson, Peterseri Spordiring — 14.49; 3. Mallaus, Tartu Kalev — 14.52,4; 4. Kirbits, Peterseri spordiring — 15.29,2; 5. A. Pedajas, Tartu Kalev — 15.29,2; 6. A. Laas, Tartu Kalev.

„La coupe de France”

on maailma suurimaks rändauhinna jalgpallis. Prantsusmaal kohuvad sellele auhinnamängule 400 meeskonda. Lõpuvõistlus käesoleval aastal tuleb pidamisele Club Français ja Montpellier S. O. vahel.

Arsenal ligameister.

Londoni Arsenal pääseb Inglise ligameistriks. Ta püstitas selle juures omapärase rekordi, kuna saavutas 62 punkti, mis kõrge arv on esmakordne.

Murdmaajooksu B klassi start.

Propagandameeskonna jooks Tartu tänavail.

Tartu Kalev jäi ka tänavu truuks oma traditsioonile, korraldada 1. mail tänavu propagandajooksu meeskondadele, mis üldiste maapidustuste kõrval võrdlemisi suurt tähelepanu leidis, sest läbistas ju jooks Taaralinnas tähtsamaid tuiksooni, nagu Laia ja Rüütli tänav ning raekojaesise. Tänu kaitseväge üksuste osavõtule, tõusis meeskondade arv seitsmele ja võitlus oli väga pinev peaaegu viimase mehe kohalejõudmiseni.

Ülekaalukaks võitjaks kujunes Kalevi enda meeskond, koosseisus: Soonberg, Valdner, Laas, Malleus ja

Pulk, kes jõudsid finiši eeltoodud järjekorras ja pannes kinni kohad teisest kuni kuendani. Individuaal esikoha pärast oli kõva rebimine Koidu ja Soonbergi vahel. Koidu võitis poole meetriga ja ajaga 8.09, kuna maa pikkus oli umbes 2,7 km.

Meeskondadest tulid kalevlased esimeseks 20 punktiga, teiseks 7. rü. õppekompanii, koosseisus: Rattus, Trill, Kikas, Otsus ja Tõrva — 70 punkti, kolmandaks Kuperjanovi üksik pataljon — 71 punkti; järgnesid 2. div. suurt. 4. grupp — 93 p.; 2. üksik jalgväge pataljon — 105 p. ja Tartu võimlemis selts — 137 p.

Soomlased ujuvad ilmerekordi.

E. Pokatsilt uus Eesti rekord.

Aprilli lõpul peeti Helsingi ujulas ujumisvõistlusi, mis ootamatult tõid Soomele esimese ilmerekordi. Kangeks meheks osutus T. Reingoldt, kes 500 mt. rinnuli kattis 7 min. 36,8 sek., millega purustas belglase van Paryse rekordi, mis oli 7:37,8. Reingoldti aeg 400 mt. oli 6:02, mis oli uueks Põhjamaade rekordiks. Samas ujusid naised 4x50 mt. teadet 2:25,5, mis on uueks Soome rekordiks.

Samas ujus kaasa ka eestlane E. Pokats 100 mt. selili, kattes maa 1:23,7. See on parem tema nimel seni kinnitatud rekordist. Seekord ujus ta Helsingin Uimarit värvides.

Inglise — Monako 4:1.

Inglise-Monako kohtamine Daviscupis oli Plymouthis. Inglise võitjaks. Viimastel mängudel Austin lõi Gallepet 6:0, 6:1, 6:2, kuna Kingsley võitis 6:0, 6:1, 6:4 Landaud. Et aga Kingsley mängis haigestunud Perry asemel ning nimekirjas ei seis-

nud, siis loeti Landaule võidupunkt. Nii oli siis ametlik tagajärg 4:1 Inglise kasuks.

Berlinlane Kohn, kes võitis Hannoveris peetud Saksa meistrivõistlused murdmaajooksus.

Landaud.

Kehaline kasvatus Ameerika kooles.

Tehakse tööd, et Saksamaale järele jõuda.

Mara Typke järele A. K.

Sportimises sarnaneb Ameerika nagu kõrgkoolidele ja seepärast ei tuleks ka kellelgi imestuda, et ameeriklased seisid Amsterdami esimesel kohal. Ent ei tohi spordi armastust vahetada aktiivse osavõtuga, mis oleks täiesti väär. Tõsiasi on, et USA-s sport mängib suurimat osa, järeldatuna just kehaharjutuste väärikusest koolides, võiksid nad Saksamaale olla eeskujuks. See kõlab toredana ja imelisena; kes Ameerikat tunnevad vaid aja- ning spordilehtede kaudu, näib see ebausutavana. Kui aga küsimusse puutuvad seisukordi uurida, võime tähele panna, et ameeriklased seisavad saksa kooli võimlemise harjutiste mõõdus ning sügavuses palju tagapool. Nad teavad seda isegi ning sõnavad otsekoheselt kindlas veendumises, et nad varsti omandavad oma suurte varanduste abil saksa kehakasvatuse seisukorra. Selle üle tuleb kahelda, kas ameeriklastel on üldse vajalik oma eluvärs-kusega ja tervete närvidega rõhutada erilist kehaliskasvatust, nagu seda peavad tegema sakslased.

Igatahes aga, nagu ameerilased rõhutavad korrapärasust kasvatuses ning õpetuses, nii panevad nad ka suurt rõhku kehalisharjutus-nõuetele, et saavutada 100 %-line hea tervis. Ühtlasi on ka raske kirjeldada Ameerika kehalisharjutusi, seepärast, et

48 riigis on omad kooli seadused ja peaaegu igas koolis isesugused vaa-
ted.

Aga siiski leidub neis seadusis ühiseid jooni. Viimasel ajal nõutakse 33 osariigis kehalisharjutuste eest hoolitsemist seaduslikult. Sageli on koolijuhatajaile jäetud selleks vabadus. Mõnes osariigis on kehalisharjutuste kuuluv minutite arv kindlaks määratud, ning see kõigub päevas 15 ja 30 min. vahel algkooles. Neisse koolesse kuuluvad 6—8-aastased lapsed. Kõrgemais kooles on seks otstarbekas minuteid nädalas 100—150. Need on viimased 4—6 õppeaastat. Et aga neist ülesandeist ei tekiks vale ettekujutisi, s. o. 20 minutit igapäev kehaliskasvatust, kusjuures ei tohi mõelda saksa igapäevasele võimlemistunnile, — peab ütleva, et kehaliskasvatuse (physical education või physical training) juurde ka mõnes riigis tervishoid arvatakse (health education või hygiene), mis seal mängib suuremat osa kui Saksamaal, ning mida õpetatakse kavakindlalt, ja mis ei kuulu teise lähedaltsugulasõppeaine lisaks. Kui tervishoid ei esine iseseisva ainena õppekavas, siis tarvitatakse selleks osa kehalisharjutuste määratud ajast, nii et tõeliseks võimlemiseks jääb vähe aega.

Mängudeks (supervised play) on määratud erilised tunnid,

millest peavad osa võtma kõik õpilased. Mida üldiselt tuleb mõista keharendamise all, näitab selgesti Põhja-Karolina õppekava (physical education), mis sisaldab:

- 1) Tervishoiuõpetus;
- 2) Vabaharjutused — kehaline kool;
- 3) Saali ja vabaõhu mängud;
- 4) Rütmilised harjutused ja rahvatantsud;
- 5) Kergejõustiku võidumängud.

Sellele tegevusele määratakse 20 min — 25 min.; vaheaegade võimlemisele (reliefrill × vabaharjutused avatud akna juures) iga päev kaks korda kolm minutit, nädalas 130—150 min. (laupäeval on kool vaba). Ülevaade, mis antud välja siseministree-riumis 1927. a. „Bureau of Education“, annab USA — 49 suure linna kuendale kooliaastale kehaliseks kasvatu- seks 49 minutit nädalas ja mängule 56 min.,

kokku 105 min. sunduslikule kehalis-
kasvatusele nädalas.

Võrdlemiseks olgu Schönebergi (Berliini linnaosa) algkool, kus on paigutatud kuendal kooliaastal:

võimlemisele $3 \times 50 = 150$ min.,
ujumisele (mängud) $2 \times 45 = 90$ min.

Kokku = 240 min.
nädalas.

Siin pole arvestatud kohustatud
rännakupäev.

Kui minna Ameerikas kuhugi võimlasse, siis tahtmatult otsides võimlemisriistu, jõuad viimaks otsusele, et need on seal haruldased; peaaegu puuduvad nad; sellevastu võib pöran- dal leida jooniseid valgete kriipsude- na, korv- (basket ball) ja pesapall (baseball) jaoks ja seintel korvid. Need mõlemad mängud on jalgpalli kõrval kõige harrastatavamaid mängu- te. Seepärast äratab see ka sakslastes imestust, et ilusatel ilmadel, kui neil saalid tühjad, jookstakse ja mängitakse seal. Võimlemisvahendite puudu- mine seletub sellega, et ameeriklane eelistab vabaharjutusi, kergejõustiku harjutusi ja eesjoones just mängu- te. Igas koolis on auasi omada häid män- gugruppe. Head mängijad ning võit- jad seisavad kõrges aus ja saavad häid auhindu.

Massachusettsi osariigis võitleb di- rektor of physical education tagajär- jerikkalt rekordiajamise vastu koo- les. Riik korraldab saksa noortevoist- luste eeskujul samuti koolivahelisi voistlusi, mida tasub rahvaosavõtt ük- sikule kooles ning millele toetuvad koolid, mis võtavad osa 80 õpilase kaupa. Mängude kõrval seisavad suu- res aus ka vabaharjutused.

Armastatakse ka väga rahvatantse,
eriti indiaanlaste ja neegrite omi.

Võrreldes neegritantse valgete ning neegritüdrukute poolt esile kantuna, siis on seal määratu suur vahe. Vi- mast tants on rütmiline ja täis loo- duskirge, kuna valged on juba eba- ehtsad.

Rütmilise võimlemise eest kantakse
sama palju hoolt

kui Saksamaalgi. Koostöös kooli- arsti ja kooliõega saavutatakse häid tagajärgi ortopeedilises võimlemises.

Pööratakse tähelepanu ettekummar- duvaile ning tasaseile keharjutusile. Alamas ja keskmises klassis on mit- mekesine harilik „reliefrill“. Ujumist harrastatakse võimalusi mööda. Pal- judes suurtes koolides on oma uju- lad. Üldiseks kooli ujumisstiiliks on crawl.

Ujumine, suplemine ning aerutami- ne etendavad suurt osa.

Suviseis laagris,

mis on soetatud veerikasse kohta, võivad õpilased veeta oma suvivahe- aja õppejõudude juhatusel. Ning ülal- pidamine juuli algusest augusti lõpu- ni maksab ühele õpilasele 300 dolla- rit, kuid sinna saadetakse lapsi ka seltskonna kulul. Magamis- ja elamismajad sarnanevad seal saksa moodsaile maakodudele ning noorte võõrastemajadele. Sakslaste jalutus- käigud ja rännakud äratasid Ameerika suurt osavõttu ja huvi, ent seda ei ole Ameerika koolides, ning see on ka arusaadav, sest maal, kus võib sõita suuri kaugusi autoga, ei paku huvi jalutamine mööda suurepäraseid autoteid; pealegi, kuna jalgteed seal üldse puuduvad. Leidub koole, mille juures töötavad reisijate ühingud (hinking clubs). Ühe kolledži juures kannab sarnane klubi saksa nimetust „Wanderlust“ ja selle liikmeid kutsu- takse „Wanderlust Girls“. Aga sellegi poolest on ameeriklasi vähe näha rännakul.

Kord kui 4 rändamishimulist saks- last alalisest autosõidust tüdinenud olid ning auto tühjalt ees sõita lasid, ise järgi jalutades, peatus esimene möödasõitev auto, et neid peale võtta. Järgmisest autost vaadati neid imes- tusega, kolmandast autost tulid aga sõitjad välja, sest neile oli jalutamine uudis ja nad saatsid teisi jalgsi.

Ka ei või siin puritaanlaste maal
juttugi olla euroopalikust võim-
lemisriiete kultuurist.

Asjakohast võimlemisriietust võib seal näha harva. See jätab palju soo- vida eriti puritaanlikes idas, lõunas ja kesk-läänes poiste juures, ent suure- mal määral just tüdrukute juures. Ül- dine reegel tüdrukute riietuse kohta on: lahtine võimlemispluus rippuva sidemega ning sellased püksid, nagu neid kanti Saksamaal 20 aast. tagasi, pikad sukad ja võimlemiskingad. Üksainus kord vaid oli tüdrukute juu- res sellast kerget võimlemisriietust näha, nagu see on Saksamaal tarvi- tatav. See oli ühes hästi sisseseatud erakoolis, Illinoisi osariigis. Cleve- landis, Mich. osariigis, kahetses seal- ne võimlemisõpetaja, kes oli hariduse saanud Saksamaal, et tal pole võima- lusi sünda võimlemisriietuse läbi- viimiseks. Ent siiski muutuvad moe- seisukorrad, kui tulla kaugemale läände.

Seni puudutatud kehalistele harju- tustele on mõnedes poiste koolides

veel täienduseks **sõjaväelised**
harjutused

(military drill), mis on sageli ette kirjutatud seaduslikult. Põhja-Caroli- na osariigi kolledž, kus õpilaste vana-

dus on 16—23 a., annab hariduse ühele suuremale reservohvitseride korpusele lõuna riiges. See on organiseeritud sarnaselt jalgväerügemendile, kolme pataljoniga. Kahe esimese aasta jook- sul on sunnitud kõik üliõpilased osa võtma sõjaväelise harjutusest, kuna viimaseil aastail jääb neil selleks va- badus. Põhja-Am. ühendatud valitsus ei saada õppima ükski otsekohe sõja- teenistuses seisvaid ohvitseri, vaid toetab ka üliõpilasi, kes kuuluvad sõ- javäkke vabatahtlikult, andes neile varustust ning raha. Ühendatud valit- sus maksab sellasele üliõpilasele kahe viimase aasta jooksul 242 doll. Iga üliõpilane saab koolist äramineku pu- hul leitnandi aukraadi ning kuulub U. S. A. sõjaväkke. Ning sellaseid riiklikke liikloole on seal palju.

Nagu öeldud, on ameerika koolid
kehaliskasvatuses tagapool saksa
koolidest;

kuid tuleb olla teadlik, et ta selles neile varsti järgi jõuab, sest seal toe- tavad kehaliskasvatust ametiasutused ning eriti eraisikud, andes maad, raha ning aidates sageli isikliku tööga. Massachusettsi osariigis on viimasel ajal ehitatud juurde võimlaid. Kõigil ülikoolidel, kõrgematel koolidel ja uute algkoolidel on suured võimlad, ja mõnel isegi oma ujulad. Chicagos saab nüüd iga juureehitatud algkool võimla ja ujula; viimased on nii sisse seatud, et riietusruum ja dush on täiesti eraldatud ujulast. Seeläbi hoitakse seal puhtus.

Mängu- ja spordiplatsid on seal ot- se kadestamis- ning imestamisvää- sed. Mõnedes osariikides on mitmesu- guste koolitüüpide juures kindlaks määratud mänguplatside suuruse alamäär. Nii nõuab Delaware osa- riik

vähimalt koolilt (kus on 1 õpetaja)
mänguplatsiks 2 adramaad ja suu-
remalt koolilt 10 adramaad.

Sellaseid nõudeid ei saa esitada lin- nades, ent siin võivad tulla abiks katusajad.

Nüüd veel mõni sõna võimlemisõpe- tajaist. Ajast peale, mil sai nõuta- vaks igas riigis kehalisharjutuste õpetus, tekkis ka hulgaline nõudmine haritud võimlemisõpetajate järgi. Kuue aasta eest oli terves Massachusettsi osariigis 212 võimlemisõpetajat ja ai- nult üks vastav õppeasutus, (School of Physical Education), mis asutatud Saraganti poolt.

Nüüd on aga 900 võimlemisõpetajat
ja 400 õppeasutist.

Saraganti juures üksik sai 400 võim- lemisõpetajat vastava hariduse. Sel- last tõusu on ka märgata teistes riik- kides. Pedagoogilised akadeemiad (Teachers colleges) võtavad osa spordiõpetajate haridusest, ei anna aga seda haridust, mis võimlemisõpe- tajate haridusasutised. Kuulus on ka Anna Arbori „Teacher College“, mis pakub füüsilist haridust. Pedagoogi- liste akadeemiate üliõpilased, kes tahavad saada spordiõpetajaks, õpi- vad kehaliskasvatusele lisaks loodus- teadust või tervishoidu.

Võru kiri.

Ülevaade Võru spordiorganisatsioonidest ja oludest.

Käsipalli hooaja lõppvõistlustel Võru naiskondade debüüt.

Pühapäeval, 19. aprillil elas Võru käsipalli tähe all; võistlus oli ette nähtud hooaja lõppakordina ning harmoneerivalt mõjus Võru naiskondade debüüt; kahju vaid, et jõuti selleni alles käsipallihooaja lõpuks. Kohetasid Võru linna naiskonna koondis ning kohaliku gümnaasiumi 4. klassi, ühtlasi kooli parimaid naiskondi. Mäng möödus lakkamatu naeru saatel koondisele soodsalt 20:0. Publiku silmle oli uudiseks näha naisi pallitamas ning loomulik, et siis mõningad ebaõnnestunud, koomilised võtted nõudsid publikult, õrnalt — naeru! Koondise edu olenes peamiselt enam kindlamaist servidest; ka jättis tähendatud naiskond lõbusama mulje oma füüsilise ja materjaalse üleolekuga vastasnaiskonnast. Kooli naiskond pakkus enam elavamalt ja naiselikumat mängu, plastikatki; loomulik, et siis publiku sümpaatia osutus peaaegu 100% õrnemaile tütarlastele. Rääkida mängustasest oleks ehk vara. Mängiti 50% servidega; mõlemal naiskondadel on õppida ja kogeda väga palju.

Parimateks ja tulevikumängijateks võiks nimetada: koondisest: prl. Raudseppa, E. Heinrichson'i ja A. Onno't, koolitüdrukutest: N. Lukatsi ja N. Rõbakow'i.

*

Skoutide ja noorkotkaste kohamine võrkpallis oli ennustel esimeste kasuks, milline ennustus täituski 20:0 näol! Korvpallis on tasakaalukaid momente; ent lõppuspurdil on skoutid aktiivsemad ning lõpetavad 28:21! Et skoutidel mängisid kaasa kohaliku YMCA-lased (4 meest), siis võib tagajärge korvpallis võtta noorkotkastelt hea saavutuseksena.

*

Kahe parima meeskonna kohang võrkpallis YMCA ja k/Ilmarise koondise vahel oli päeva huviküllasemaid ning palavamaid. Mõlemad meeskonnad esinesid rahuloldavalt ja tasavägiselt, mida tõendab ka resultaat 15:13 ja 15:12 YMCA võiduga.

YMCA ehkki esinedes tavalises, koosseisus, suutis vastasmeeskonda võita küll 2:0, ent punktidega 30:25. Seekordist YMCA napilt saavutatud võitu võib lugeda ette nähtud kolmanda paari puudumisest, missugune fakt nõrgendas meeskonda küllalt palju, et mängida kahe-suurujaga 25:30!

Publikut väikese võimla kohta palju.

Võru Lawn-tennisseltsi peakoosolek.

Neljapäeval, 22. skp. V. Lawn-tennisselts oma peakoosolekul arutades aasta tulevikukava ja eelarvet, valis uue juhatus, enamikus aga vanad tagasi.

Eelmise aasta tegevuskavast tegi ettekande seltsi esimees R. Treimann. Juhatusse valiti: R. Treimann, Pfeiffer, kol.-ltu. Semionov, Suursaar, Ant; kand.: pr. Niklus, prl. Euger ja Leinbock. Revisjoni

Võimlemisõpetajate edasiharimiseks korraldavad mitmete riikide õppeasutuste valitsused mitmenädalisi kursusi, kus saab töötada praktiliselt ning teoreetiliselt uute töötamisviisidega kõnede põhjal.

Üldiselt on mulje, et uues ilmas saksa teadust, kunsti ja tehnikat kõrgelt hinnatakse, hoolimata Rootsi ja Taani meetodite silmapilksest vaivastusest.

Ameerikas rõhutatakse kehalist arenemist, ning varsti ei seisa Ameerika üksnes olümpia mängudega esikohal, vaid ka noorte kehalteooriaga.

komisjoni valiti: Kerick, Ploom ja prl. A. Onno. Otsustati astuda Eesti tennisliidu, missugune kohustus jäi juhatusse hooldeks.

Võru Lawn-tennisselts on asutatud 1925. a. Ta omab pooleajalise liikmete hulga, kaks platsi, mille tarvitamine eest iga mängija sooja tänu kannab südames kohaliku 7-da rügem. ülem kolonel Kruuva vastutulekule, kes lahket, suurt kaasabi näitas platside tegemisel; platsid on linnapargi ja järve kaldal. Valusaim küsimus on praegu kindlasti platside ümberkorraldamine.

Platsid ei oma normaalseid väljajooksu piire; puudu jääb ette nähtud 6-meetrilisele outimaale tervelt 4 meetrit.

Tennisselts püüab puudusest üle saada, kui vaid linnavalitsus saaks aru küllalt tähtsast asjaolust ning annaks mõningad meetrid maad linna pargist juurde, missugune asjaolu absoluutselt ei vähendaks pargi ilu.

Maa andmisega omaks aga Võru vastuvõetavad ja normaalsed tennisplatsid, ning taas võiks loota ka tennisporti normaalset arengut.

RINGVAADE MUSTVEEST.

Lööksalk venelaste vastu.

Kerkimas staadion.

Sport leidis Mustveesse tee varem kui vast mõndagi teise provintsilinna, ent sellegi pärast on see ala siin täiesti ummik. Ainult viimastel aastatel on märgata huvi kerkimist spordile.

See oli pärast okupatsiooni lõppu, kui praegune kõster ja spordiliikumise tulise juht A. Luuning koolipoistest lööksalga organiseeris, mille põhikiri ligikaudu sarnanes hiljem Eestisse jõudnud skoutide põhikirjaga. Lööksalga eesmärk oli õhutada rahvuslist tunnet (Vene piiri ääres oli seda eriti tarvis), sporti harrastada ja ühiselt välja astuda vene poiste vägivalda vastu. Venelased, „Kaladai“ kvartaali mehed, nimelt sageli põhjuseta peksid mõne ettepuutuva eestlase läbi. Selle Luuningu lööksalga ajalugu on küll seni ülestähendamata; saaks aga tollest ajajärgust päris põnev romaan. Kuidas kaunid Kivimurru mäel harjutusi tehti kuumadel suvepäevadel (umbes samuti nagu „düünapoisid“ Rahumäel), kuidas õpimeedused laagritulede ümber vannet anti, „Kaladais“, „soodomat“ tehti jne. jne. — sellest kõigest on jäänud lööksalga meestele kaunid mälestused.

Hiljem, kui rahunes maa ja rauges sõjatuhin, hakkas lööksalk sporti harrastama. Harjutati kergejõustiku, mängiti laptuud, hiljem ka jalgpalli ja harrastati mitmeid teisi spordialasid. Hiljem asutati spordiselts „Tervis“, kes aastaid küll viires, nüüd aga tõsiselt on edendama hakanud spordiliikumist.

Üheks suuremaks plussiks oli staadioni asutamine Mustveesse. A. Luuning eestvõttel asuti 1928. aastal komitee („Tervise“, piirivalve, alevivalitsuse, seltsk-liste org-ide esindajatest), kes Mustvee lähedalt sai 2 hektaari suuruse maatüki. Sportlased hakkasid ise staadioni korraldama ning nüüd on asi nii kaugel, et tänava võidakse staadion avada. Staadion läks maksma umbes 4.250 krooni.

Möödunud suvel korraldati treener Ohaka juhatusel kergejõustiku kursused. Kuigi senised saavutused pole silmapaistvad, on märgata sportlaskonna kiiret arenemist. Mustvee „Klumbergiks“ on A. Luuning, kes seni meistriks pea igal ajal. Tema paremad saavutused 100 mtr. — 11.9, 1500 mtr. — 4.52, kaugushüpped — 5.59 (harjutustel 6.20 piirides), tei-

Võru maakondlik spordiliit asutatud.

Liit tugeneb ligi 10-ne linna- ja maakonna sport-organisatsiooniga.

Võru maakondlikule spordiliidule pandi alus eelmise aasta sügisel. Eesti spordijaloo oleks tähendatud Võru maakondlik spordiliit kui missugune organisatsioon esimene.

Vajadus ühise maakondliku ja linna sportkeskkonnade järele oli tekkinud ammu. Aluse pani Võrus lugupeetud spordi-tegelane, hing ja organisator dr. Konstantin Kolon, kes viiski läbi keskkondise ellukutsumise. Võru maakondlik spordiliit võtab enese hooldeks linna spordiplatsi arendamisküsimuse.

Jalgpalli hooajal kontsessioon „Ilmarisel“.

1931. a. hooaja ainsa registreeritud jalgpallimeeskonna omab „Ilmarine“; figureerib ka k. l. oma, ent kindlaid mängijaid viimane siiski ei oma. „Ilmarise“ jalgpallitajate peakoosolekul valiti uus juhatus: esimees Harry Leinbock, sekretär Leonhard Dobrus. Uus juhatus on kibedasti tegemas varustusküsimuse lahendamise ja loodetavasti hooaja alguseks on lahendatud see küllalt raske sõlm! Eelmiste aastate juhatusetegevus on olnud lubamatu, mille tõttu ongi tekkinud rida raskeid probleeme.

Krahh rahvusvahelises uisutamislüüdis.

Konflikt esimehe ja prl. Hulteni vahel.

Kauaaegne rahvusvahelise uisutamislüüdi esimees rootslane Salchov ähvardas liidu esimehe kohused maha panna. Konflikt tekkis peale Euroopa meistri-võistlusi, mis peeti Viinis esimehe ja Rootsi iluuisutajate Grafströmi ning preili Hulteni vahel. Viini võistlustel määrati üksmeelselt kaks esimest kohta prl. Sonja Heniele ja Fritzi Burgerile. Sellega ei leppinud rootslased, kuigi kõigi kohtunikude arvates prl. Hulten klassivõrra nõrgem oli. Prl. Hulteni ema kirjutas ägeda protestikirja Salchovile; viimane luges kirja läbi, käristas selle siis puruks ja viskas tüki proua tooli alla. Ta ei pidanud prouat isikuks, kellel õigus oleks olnud protesteerida. Vahejuhtumine on aga laiematele ringkondadele teatavaks saanud ja sellest on tekkinud skandaal, mille tõttu ka Salchov ähvardab esimehe kohused maha panna.

Olgu tähendatud, et prl. Hulteni treeneriks on inglase, kes läinud aastal erapoolikult talitas Euroopa meistri-võistlustel, kus tshehh Slivo meistriks kuulutati. Hiljem tühistati võistlused ja inglase võeti kohtuniku õigused.

HISPAANIA MEISTERMEESKOND KAOTAS 1:12!

Hispaania mitmeaastane jalgpalli meistermeeskond Barcelona jalgpalli klubi on äärmiselt kriitilises seisukorras. Hiljuti oli meeskonnas mängus Athletic Bilbao vastu suurem lahkheli ja tüli. Mündi mänguväljal käis kokku, kus üks mängija käeluu murdis. Selles meistri-võistluses pidid Barcelona vastu võtma sensatsioonilise 1:12 (!) kaotuse. See tekitas kogu seltsis tüli, mille järele seltsi juhatus terves koosseisus tagasi astus.

ARGENTINLASTE VÕIDUD NEW YORGIS.

(Meie Ameerika kirjasaatjalt.)

New Yorgis võistles kuulus Argentiina jalgpallimeeskond, Velez Sarsfield (Buenos Aires). Jalgpallivõistluste tagajärjed olid:

Koondatud New York 3:1 (1:0).

New York Jalgpalli klubi 2:5 (1:3).

New York Hakoah 3:2 (2:0).

Meeskonnas esinesid mitmed internatsionaalid.

Argentiinlased tegid ka võistluse reisi Tshillis, Perus, Kuubas, Meksikos. 13 mängust oli 11 võitu ja 2 viiki.

Lähemal ajal tuleb New Yorki võistlenu maailmakunlus Uruguay jalgpallimeeskond Bella Vista Montevideo ja Shoti meeskond Glasgow Celtics.

M. Eisman.

— Ameerika raskekaallane Johnny Risco võitis Bostonis punktidega heas vormis olevat King Levinskit punktidega.

— Belgia endine poolraskekaalu meister Jack Etienne poksis Manchesteris värvilise inglase Len Johnsoniga, kellele 15 ringi järele punktidega kaotas.

Spordikirj Mõisakülalt.

Vaadeldes Mõisaküla sportlist tegevust näeme, et spordi tasapind laskub Mõisakülas aasta-aastalt madalamale. Tasapinna madalus tuleb kirjutada spordi juhtide arvele. Praegu ehitatakse Mõisakülla staadion. Seni puudusid täiesti korralikud spordiväljad. Jalgpalliplats asus metsa keskel küllal karjamaal. Välja tasandamiseks puudub raha. Igal aastal korraldatakse küll suured peod spordi toetuseks, kuid raha pole ikkagi. Kergejõustiku plats asub n. n. Rattaaia. Jooksutee pikkus aias on umbes 80 m. Hüppeplatsid puuduvad täiesti. Võistlustel kaevatakse maa labidaga pehmeks ning hüpatakse. Siiski selliste olude juures näidatakse võrdlemisi häid tagajärke. Seltsidest tegutsevad Mõisakülas spordiga kaks „Ülo“ ja „Kaitseliidu sp.-kl.“ Viimase tegevusest pole viimase ajal midagi kuulda olnud, ka „Ülo“ möödus eelmine aasta vaikselt. Korraldati ainult üks välisvõistlus jalgpallis — Ruhjaga; kuid seegi jäi pidamata ruhjalaste mitteilumise pärast. Parimaks kergesportlaseks „Ülo“ on J. Kõvamees.

140 miljonit senti taliolümpiaadiks.

New Yorgi osariigi kongress määras taliolümpiaadi kuludeks „Lake Placid“ 375.000 dollarit (140.000.000 E. senti). Sellest summast läheb 210.000 dollarit maja ehitamiseks.

Veesport 1930. a.

Kesk- ja pikadmaad.

Eelmises „Spordilehes“ tõime ülevaate vabaujumises lühikeses maades. Jätkame ülevaadet kesk- ja pikamaa vabaujumises.

200 mtr. ja 300 mtr. vabaujumine tulevad võistlustel harvem ette ja kui on, siis selle tagamõttega, et senist rekordi ajakohastada. Mõõdu- nud suvel on mõlemaid maid mees- tele ainult üks kord ujutud; samuti ka naistele 300 mtr. 200 mtr. vab. naistele on proovitud paaril korral Tallinnas ja Tartus. Veespordi ta- seme üldine tõus ei jätnud ka siin mõju avaldamata ja seni aastaid pü- sinud rekordid vajusid paratamatult ajamerre.

200 mtr. vabaujumine.

Mehed:
Mõtlik 3.03,3 (ujutud Soomes)
„ 3.04,4 (uus rek.)
Bachtejev 3.21,4
End. E. rek. 3.19,4; 1930. a. keskm. 3.12,3; 1929. a. keskm. 3.17,5.

Naised:
Mahoni 3.46,3 (uus rek.)
Lauba, J. 3.55,3
Verlin 3.55,6
Pärli 3.56,0
Lauba, E. 3.57,3
Reiter 4.01,4
Kangro 4.14,7
End. E. rek. 3.51,2; 1930. a. keskm. 3.58,0; 1929. a. ei ujutud.

300 mtr. vabaujumine.

Mehed:
Mõtlik 4.50,5 (ujutud Soomes)
„ 4.55,8 (uus rek.)
End. E. rek. 4.59,0.

Naised: Mahoni 5.54,2 (uus rek.)
End. E. rek. 6.24,0.

400 mtr. vabaujumine

seisab igas võistluskavas. Kerge- jõustikus jooksude alal vastab ta umbes 1500 mtr. 400 mtr. ujumine on igale ujujale prooviks tema ki- ruse ja vastupidavuse kontrollimise- sel. Ujujaga, kes sel alal võimsalt esineb, tuleb kindlasti ka lähema- tes ja pikemates maades arvestada.

Läinud aastal oli kõrvaltvaatajale suureks üllatusmehiks vabaujumises E. Mõtlik, kes algades 100 mtr. kuni 1500 mtr. igal maal oma pare- muse maksma pani. Erilisel tahaks alla kriipsutada 400 mtr. distantsi, kus ta teistest kindlasti klassi kõr- gemal seisib. Kui aastat paar-kolm tagasi Ernesaks ja Raig vabaujumi- ses võidukalt esinesid, esimene kuni 400 mtr. ja teine pikematel maadel, siis oli see loomulik, kuna nad oma füüsiliste omaduste poolest oma kaasvõitlejaid seevõrra paremuses olid, mis võiduks tarvilik. Neile oli võidu saavutamiseks küllalt ainult heast tahtmisest hüpata vette, uju- da ja võita, kuna ujumise madal ta- sapind seda erilise ettevalmistuseta võimaldaks. Mõtlikul seevastu, kes füüsiliselt koguni nigelavõitu, et eelpool nimetatutega võistelda, pidi peale hea soovi tubli portsjon veel midagi muud olema, s. o. tehnika ja treening. Nende ridade kirju- tajal oli võimalus jälgida E. Mõt- likku kogu 1929/30. a. kestel, mil E. S. S. Kalevi veespordi osakond korraldas oma liikmeile talvist treeni- ngut iga nädal kaks korda saalis ja üks kord Voinovi basseinis ja võib heameelega kinnitada, et Mõtlik kogu talvise treeningu aja kestel, algades 1. oktoobrist kuni 1. maini, ei puudunud ühestki tunnist ja kevadel vete soojenemisel oli ta üks esimestest, kes treeningut vees jätk- kas. Muuseas olgu tähendatud, et Mõtlik, enne kui ta E. esivõistlusteks 1000 mtr. ujumises üles andis, oli 1000 mtr. treeningul ununud 22 kor- da aja peale, iga 100 mtr. vahema- aega registreerida lastes ja eelmiste- ga kontrollides. Eelpool toodud read ei taha kaugelki alla kriipsutada Mõtliku tublidust, teades väga hästi, et ka temal väga palju sel alal veel tööd ees seisab, vaid juhtida noorte tähelepanu sellele, mis tuleks teha ja kuidas toimida, kui tahetakse ujumisradadel edasi jõuda. — Nagu

eelmises Spl. numbris toodud artik- lis veespordi tõusu kohta juba tä- hendatud, on see maksev eriti 400 mtr. kohta. Siin on rida uusi nime- sid juure tulnud, kes eelmiste aas- tatega võrreldes suuri edusamme teinud.

Mehed:
Mõtlik 6.19.6 (ujutud Soomes)
„ 6.26.7 (uus rek.)
Bauer 6.51.8
Kangro 6.52.0
Somson 7.06.5
Mänd 7.08.4
Kurgo 7.10.8
Pokats 7.18.6
Veisserik 7.25.4
Bachtejev 7.36.2
Kaasik 7.39.2

End. E. rek. 6.47.1; 1930. a. keskm. 7.08.8; 1929. a. keskm. 7.22.8.

Naised:
Mahoni 7.50.2 (uus rek.)
Verlin 8.06.4
Herm 8.15.6
Tõnisson 8.18.3
Rosenholm 8.23.0
Reiter 8.30.0
Kangro 8.40.8
Lõsjuk 8.55.1
Rezold 9.01.1
Tomberg 9.42.0

End. E. rek. 8.00.3. 1930. a. keskm. 8.34.3; 1929. a. keskm. 8.53.8.

500 mtr. vabaujumine

katsetas Mõtlik hooajal paaril kor- ral. Esimene kord normi ülesseadmi- sel näitas ta aega 9.30.7 ja teine kord Soomes rahvusvahelistel uju- misvõistlustel viis selle normi juba 8.19.7 peale, mis ka nüüd E. rek. kin- nitatud.

800 mtr. vabaujumine

normi seadsid üles Sindi Kalju me- hed eesotsas Mändiga, kelle taga- järg küll veel nõrk on.

Mänd 16.02.9 (uus norm)
Espe 19.16.1
Jantson 20.03.3

E. rek. varem polnud. 1930. a. keskm. 18.27.0.

1000 mtr. vabaujumine

teostati mõõduunud hooajal esimest korda basseinis, kusjuures igal uju- jal tuli ujuda 20 basseini pikkust. Varematal aastatel ujuti 1000 mtr. vabas vees, s. o. jões pool maad alla- voolu ja pool vastuvoolu. Viimase mooduse juures ei olnud aga kõik võistlejad alati ühesugustes tingi- mustes, kas sattudes õigelt suunalt kõrvale või jälle jõe kaldäärseesse rohtu, mis sagasti tasavärgise võist- luse juures mõõduandev oli.

Basseinis, kus igal ujujal oma ra- da eraldatud, on aga paremuse ot- sustajaks ujuja oma võimed. Ka selles maas oli Mõtlikul kindel paremus teiste ees ligi üheminutilise vaheajaga, olgugi et ka teised hoo- aja kestel tublisti arenesid.

Mõtlik 17.37.0
Pokats 18.30.0
Kangro 18.51.2
Somson 19.08.1
Veisserik 19.15.0
Kaasik 19.51.7
Tanvald A. 20.02.1
Veeber 20.32.8
Tanvald R. 21.22.2
Espe 23.30.8

End. E. rek. 18.43.4; 1930. a. keskm. 19.52.0; 1929. a. keskm. 21.15.5.

Naistele pikematel maadel võistlusti ei korraldatud.

1500 mtr. vabaujumine

sündis teatavasti kaunis hilja sügi- sel ja õige külmas vees ja seepärast on saavutatud tagajärg, võrreldes eelmistega, nõrk, olgugi et ka siin vana rekord suurelt ületati.

Mõtlik 29.51.2
Veisserik 30.02.5
Kaasik 30.59.4

End. E. rek. 33.48.8; 1930. a. keskm. 30.18.0.

E. K.

KAITSELIIT TÕSTIS JA MAADLES.

Üleriiklikuks võitjaks tuli Tartu malev.

Kaitseliidu üleriiklikud raskejõus- tiku võistlused peeti tänavu 2. ja 3. mail Tartus. Nagu kaitseväge võist- lused, nii ka need olid ühed arvurik- kamad. Osavõitjaid oli üles antud ligi 140. Neist jäi osa ilmutata, ent üldine võistlejate arv tõusis ikkagi üle saja. Malevatest olid esitatud Tartu, Tallinna, Harju, Valga, Saka- la, Pärnumaa ja Järva. Üldvõitjaks tuli Tartu malev 95 punktiga, kuna järgnesid Harju 66, Tallinna 57, Val- ga 37 ja Pärnumaa 27 punktiga. Eriti silmapaistva eduga esinesid tartlas- te kõrval harjulased, tõrjudes oma noorte, lootustandvate jõududega vä- hearvulise Tallinna esituse kolman- dale kohale. Võrdlemisi hea eduga lahkusid Tartust ka valgalased, viies kaasa kolm B klassi meistritiitlit. Teistele malevatele läks meistrikohti Tallinnale ja Tartule kummalegi 7, Pärnumaale 4 ja Sakalale 1. Tallin- na oli eriti hõredalt esitatud B klas- sis.

Maadlused.

Edasijõudnute klassis võit- sid tallinlased kergelt, välja ar- vatud Mislér, kes pidi vastu võt- ma Pärnumaa malevlaselt Adamsonilt seljakaotuse 9.55 jooksul. Tallinlaste kõrval mängisid „esimest viiulit“ selles klassis veel tartlased, jättes ain- nult paar kohta harjulastele. Viimastest paelus erilist tähele- panu Lõhmus, kes keskaalu 5 osavõtja hulgast surus end tei- sele kohale kaotades Kullisaare- le ainult paremusvõiduga. Ker- gekaalu oli sattunud 600 gram- miga ka Tartu veteran R. Volt, kes siin pidi leppima kolmanda kohaga, andes paremusvõidu Adamsonile ja Mislérile. Ker- gekeskaalus saavutas Tani meistritiitli võites kergelt Sep- sivarti ja Veltsteini. Poolraske- kaalus oodati suure huviga oma-aegse maadluskuulsuse Kleini õpilase Ungersoni esi- nemist. Viimane jättis päris hea mulje. U. kaotas Mällile 7.11 min. ja Zupsmannile 13.20 min. jooksul. Raskekaalus tegi Trossmann puhta töö, seljata- des mõlemad vastased, Luiga 9.15 ja Kasakovi 8.27-ga.

Tehnilised tagajärjed:

A klass — kärbeskaal 3 osavõtja- ga. 1. Fuks, Tartu; 2. Tedre, Tartu; 3. Voltbrett, Harju.

Sulgkaal 2 osavõtjaga: 1. Põnt- son, Tall. 2. Käsper, Harju.

Kergekaal 5 osavõtjaga: 1. Adam- son, Pärnumaa. 2. Mislér, Tallinna. 3. Volt, Tartu. 4. Urm, Tartu.

Kergekeskaal 3 osavõtjaga: 1. Tani, Tartu. 2. Sepsivart, Tallinna. 3. Veltstein, Harju.

Keskkaal 5 osavõtjaga: 1. Kulli- saar, Tallinna. 2. Lõhmus, Harju. 3. Laas, Tartu. 4. Zettermann, Tartu.

Poolraskekaal 4 osavõtjaga: 1. Mäll, Tallinna. 2. Zupsmann, Tallin- na. 3. Ungerson, Sakala.

Raskekaal 3 osavõtjaga: 1. K. Trossmann, Tallinna. 2. O. Luiga, Tallinna. 3. N. Kasakov, Tartu.

Kuna A klassis esines 25 meest, siis B klassis tõusis see arv 35 peale. Paljudki mehed omasid hea jõu taga- vara, ent pidid sageli nõrgemale, kuid võtete saladusi tundvale vasta- sele alla vanduma. Üldiselt kannatas see klass väheste võtete tarvitamise all.

Kärbeskaalus tõmbas enesele roh- ket tähelepanu energiline valgalane Tarsch, kes võitis kõik omad vasta- sed seljavõiduga. Ka harjulane Fromholz jättis lootustandva maad-

leja mulje. Sulgkaalus võitis tartla- ne Stein neli vastast kergelt, kaotas aga Västriku paremusvõiduga. Ent see paremus oli küll minimaalne. Kergekaalus võitis tartlane Laas oma vastaseid kergelt. Kõige arv- kam oli kergekeskaal, kus harjula- ne Puksberg ennast esikohale tõi. Kena maadleja oli veel harjulane Ehrlich. Keskaalus esines hästi Jaan Visnapuu. Poolraskekaal selles klassis osavõtjate puudusel jäi ära.

Tehnilised tagajärjed:

Kärbeskaal 5 osavõtjaga: 1. Tarsch, Valga. 2. Fromholz, Harju. 3. Blau- feldt, Tartu. 4. Sakkeus, Tartu.

Sulgkaal 6 osavõtjaga: 1. Västriku, Pärnumaa. 2. Stein, Tartu. 3. Sepp, Harju. 4. Muriks, Järva. 5. Veinberg, Harju.

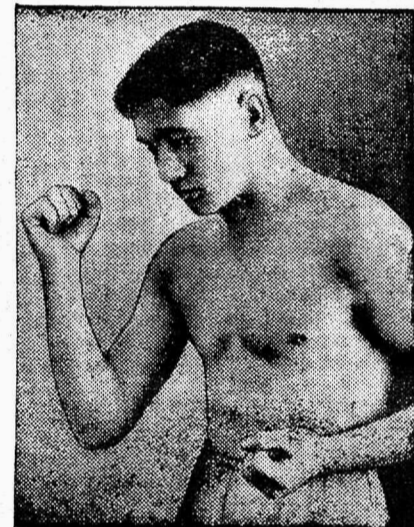
Kergekaal 7 osavõtjaga: 1. Kaasik, Tartu. 2. A. Lindenväld, Harju. 3. Uke, Pärnumaa. 4. Johanson, Tartu- maa. 5. Eiso, Tartumaa.

Kergekeskaal 8 osavõtjaga: 1. Puksberg, Harju. 2. Mägi, Tartu. 3. Ehrlich, Harju. 4. Vaher. 5. Lipp, Valga.

Keskkaal 7 osavõtjaga: 1. Jaan Visnapuu, Tartu. 2. Ed. Lindenväld, Harju. 3. A. Visnapuu, Valga. 4. E. Vassil, Valga. 5. H. Matjus, Tartu.

Poolraskekaal jäi ära.

Raskekaal: 1. Annamaa, Valga. 2. Rätsep, Tartu.

Saksa kergekeskaalu meisterpoksija Gustav Eder, kes Pariisis võistles prantslase Raphaeliga, kes varemalt oli euroopameister kergekaalus. Või- tis sakslane punktidega.

Tõstmised.

A klass — sulgkaal: 1. Kask, Pär- numaa — 237,5 kg. (kolme tõstega, ühega rebimine, kahega tõukamine ja surumine). 2. K. Lest, Tartu — 185 kg. 3. K. Voltbrett, Harju — 165 kg. 4. Fuks, Tartu — 165 kg.

Kergekaal: 1. R. Teitelbaum, Tal- linna — 277,5 kg. 2. P. Mürk, Valga — 250 kg. 3. A. Veinberg, Harju — 170 kg. 4. R. Volt, Tartu — 140 kg.

Keskkaal: 1. L. Kukkk, Tartu — 295 kg. 2. K. Puskar, Sakala — 257,5 kg. 3. Joh. Visnapuu, Tartu — 245 kg. 4. Ausmann — 212,5 kg. 5. H. Kilu, Harju — 157 kg.

Poolraskekaal: 1. Mäll, Tallinna — 270 kg. 2. E. Jugar, Tartu — 250 kg. 3. A. Schönberg, Harju — 177,5 kg.

Raskekaal: 1. O. Luiga, Tallinna — 310 kg. 2. K. Annamaa, Valga — 270 kg. 3. K. Trossin, Harju — 205 kg.

B klass — sulgkaal: 1. R. Västriku, Pärnumaa — 205 kg. 2. O. Käsper, Valga — 185 kg. 3. J. Fromholz, Harju — 175 kg. 4. P. Voltbrett, Harju — 150 kg. 5. Sakkeus, Tartu — 130 kg.

Kergekaal: 1. Kärna, Tartu — 185 kg. 2. Sepp, Harju — 160 kg. 3. Kaa- sik, Tartu — 157,5 kg.

Keskkaal: 1. Osol, Valga — 235 kg. 2. Kõvamees, Pärnumaa — 222,5 kg. 3. Hintser, Tartu — 220 kg.

Poolraskekaal: 1. M. Laas, Tartu — 210 kg. 2. J. Jaas, Harju — 202,5 kg. 3. E. Lindenväld, Harju, — 190 kg. 4. J. Zettermann, Tartu — 190 kg.

Raskekaal: 1. Reisenberg, Sakala — 250 kg. 2. Määrts, Valga — 247,5 kg. 3. Orav, Järva — 247,5 kg. 4. K. Ungerson, Sakala — 195 kg. 5. N. Kasakov, Tartu — 182,5 kg.

Osvald Käpp'a triumf Ameerikas.

Eestlane tuli teist korda Ameerika meistriks vabamaadluses.

(Meie Ameerika kirjasaatjalt.)

Grand Rapids linnas Michigani osariigis peeti 9. ja 10. aprillil Ameerika esivõistlusi vabamaadluses, kus O. Käpp tuli 155 n. kaalus esimeseks ja omandas Ameerika vabamaadluse meistri nime.

Eelmine aasta oli O. Käpp 145 n. kaalus meister. Käpp, kes tunneb enast siin igal võistlusel peremehena, mõtles minna raskemasse kaalu, kuna oli kaalumisel 1½ naela üle kergetkaalu. Neil võistlustel Käpp näitas jälle oma paremat, tulles puhtalt võitjaks, kuigi siin kohtunikud harilikult püüavad oma meestele rohkem võimalusi anda. Käpp oli vastastest palju parem.

Veel võitis osa ka meie raskekaalu mees Al. Teearu, kes esitas Ameerika Saksa klubit. Temal ebaõnnestus. Sai alguses tugevad vastased ja langes välja kahe kaotusega.

Esimesel õhtul O. Käpp saavutas 2 seljavõitu: Ray Parkeri lisaajal 1:55 sek. ja Nick Schweigeri 8:45 sek.

Teisel õhtul võitis Gilford Alexanderi punktidega. Finaalis lõi Garrigani punktidega. Teearu kaotas Robert Jonesile ja Strackile punktidega.

1931. a. Ameerika meistreid.

115 n. Joseph Sopora. New York.
125 n. Bobby Pearce. Oklahoma.
135 n. Luli Morford. Cornell College.
145 n. Arlie Tomlinson. Oklahoma.
155 n. Osvald Käpp. New York.
165 n. Jack Van Bebber. Oklahoma.
175 n. Conrad Caldwell. Oklahoma.
Raskk. Robert Jones, Indiana University.

Ameerika ajalehed ülistavad väga O. Käppa — 1928. a. olümpia mängude võitjat. Nad peavad eestlasi tugevamateks maadlejat maailmas. Märgitakse, et Eesti oma väikse rahvarvuga alati olnud esimeseklassi maadlusrahvaste hulgas. Leht hindab O. Käppa kui üht kõige paremat praegusaja kergetkaalu maadlejat, kes tuleb uhkusega võitma Ameerikas 155 n. kaalu ja pole raske arvata, et O. Käpp võtab järgmisel aastal 165 n. käsile. *

Pöörasin peale võistlust O. Käppa poole küsimusega, kuidas hindab ta praegu Ameerika maadlejate vormi.

O. Käpp vastas, et praegu on väljaspool New Yorki väga häid mehi, iseäranis tuleb ülikoolist kõige paremaid. Paljudes ülikoolides on hakatud kõvasti maadlusele. Nii tulid ka praegu meistriteks mõned mehed ülikoolist. Suurematel ülikoolidel on oma treenerid, kes valmistavad alati

Ladoumegue sõidab Soome.

Ilmarekordimees Jean Ladoumegue kavatses mais jooksta Soome suuremates kergejõustiku keskkohtades. Nii peaks ta startima: Helsingis, Abos, Viiburgis ja Kuopios. Vastasteks on tal Virtanen ja Purje.

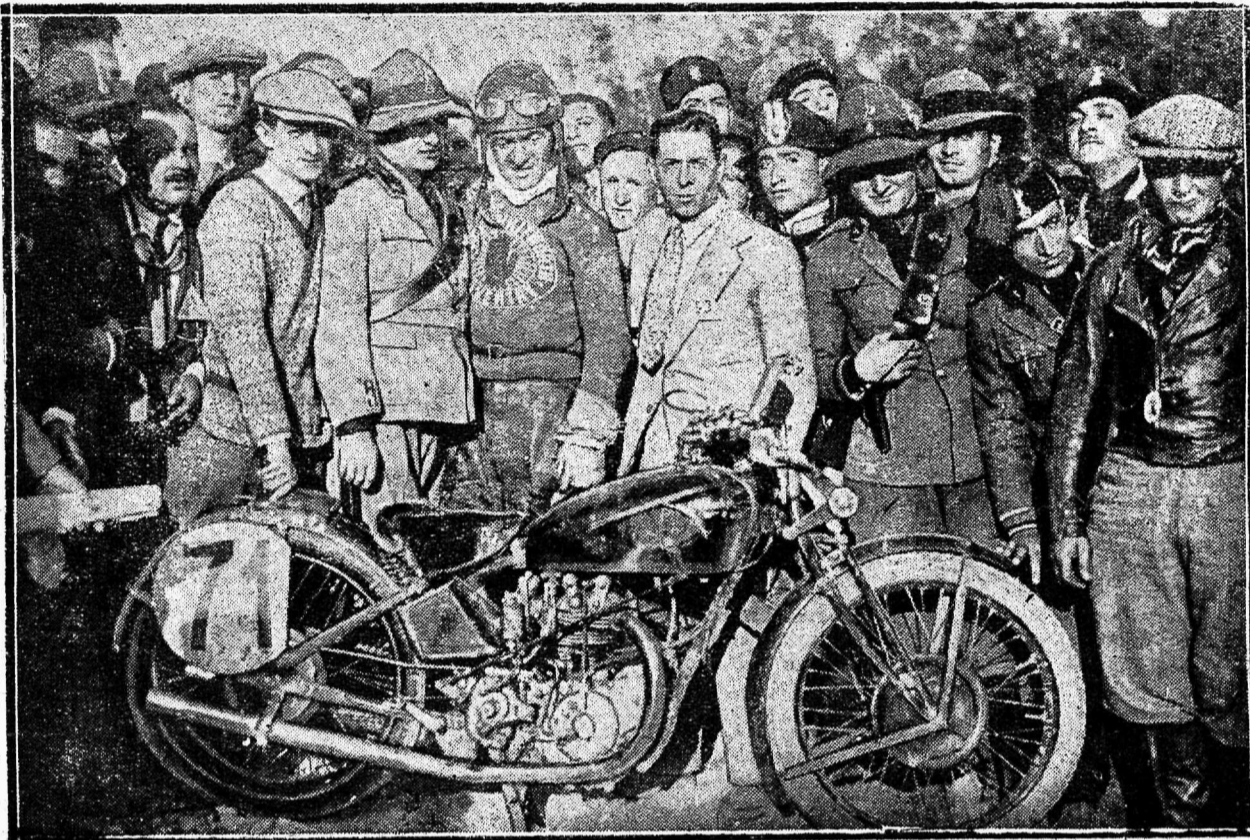
Saksa spordiorganisatsioonid kaebasid Ladoumegue peale. Frankfurtis M. ä. korraldati sisevõistlusi

häid maadlejaid ja nii võivad tudengid alati suuri üllatusi võistlustel tuua. Õigem öelda maadlus läheb Ameerikas ülikooli. New York on praegu kõige kõvem, seal edustavad paljud tudengid Ameerika Atlet Clubit. Nii tõi ka Atlet Clubi 2 esimest kohta New Yorgile. Siin korral-

datakse tihti võistlusi, mis annab meestele väga head õppust. See hoiab mehi väga heas vormis ja annab võistlusteks häid kogemusi. Nii on ka Ameerika maadlus järjest edeneemas.

New York, 11. aprill.

Arthur Masik.

Itaallane võitis Targa Florio.

Palermo Favorita pargis peeti igaaastast Targa Florio võidusõitu mootorratastele. Selleks tuli 5,6 kilomeetri pikkune tee 35 korda läbi sõita. Võitis itaallane Mario Ghersi

Rudge masinal, kes 196 klm. kattis 2 tundi 20 min. 51 sek., seega tunnis 83,493 klm. Sellega parandati senist rekordi 9 minuti ümber.

Üksikud tagajärjed olid: Kuni 175

ccm: Mille (Binelli) 2:46:11; kuni 250 ccm.: Panella (Guzzi) 2:39:06; kuni 350 ccm.: Ghersi (Rudge) — 2:20:51; kuni 500 ccm.: Sandri (NSU) — 2:34:20.

Pildil: võitja Ghersi.

ning neist osa võtma paluti ka kuulsat prantslast. Viimase manager Vita u esitas aga kõrged tasutingimused, mille tõttu sakslased kutsumisest loobusid ja kaebuse esitasid. Prantsuse kergejõustiku liidu erikomisjon uuris asja ja leidis Ladoumegue süütu olevat. Ainsaks kahjuriks osutus manager Vitau, kes Ladoumegue teadmata esitas kõrged nõudmised. Vitau sai karistada. Talle keelati võistluste korraldamine ja juhtimine. Ta kustutati manageride nimekirjast.

1940. a. olümpia mängud Helsingis?

Berliin saab 1936. a. olümpia mängude pidamise enda kätte. Barcelonas peetud olümpia komiteede kongressil vähese osavõtu pärast otsustati puuduvatelt liitidelt telegraafiteel seisukohta nõuda. On aga arvata, et Berliin Barcelonast rohkem häält saab. Kuna peale pealinna veel üksikud Saksa linnad ettepanekutega välja tulid, siis olid Saksa spordijuhid väga kurjad provintsile. Jäid kõrvale ka Room, Budapest ja Aleksandria, kuna osa neist Berliini kasuks kandidatuuri maha võtsid.

1940. aasta mängude pidamist palub Helsingi temale anda. Muidugi

suundavad soomlased seda põhjendada oma sportlaste suurte võimetega.

Ateen kavatses korraldada ühed vahepealsed olümpiamängud 1934. a. olümpia mängude 40-aasta juubeli puhul.

Itaalia üliõpilaste meistrivõistlused.

Itaalia üliõpilaste meistrivõistlustel kergejõustikus olid järgmised tulemused:

100 mt.: Castelli — 11,2
400 mt.: Gerardi — 52,2
800 mt.: Svampa — 2:04
3000 mt.: Svampa — 9:23
110 mt. tõkkel: Valle — 17,0
Kõrgus: Mercatelli — 170
Kaugus: Maffei — 690
Kul: Rolla — 12,52
Ketas: Ponzoni — 43,12 (rekord)
Oda: Bossalino — 2,28.

Loodetakse saada 4,5 miljonit krooni.

New Yorgi Garden-selts on korraldajana kindlaks määranud piletite hinnad poksivõistluseks Schmelingi ja Striblingi vahel Clevelandis. Joe Jacobsile tehtud ettekirjutuse järele on odavamaid pileteid 25.000 tükki ning nende hind on 5,5 dollarit, seega ligi 21 krooni. 40.000 piletit maksavad 13 dollarit, kuna ülejäänud 35.000 piletit maksavad 25 dollarit ehk ligi 95 krooni. Üldse loodetakse sissetulekuid 4,5 miljonit krooni.

Berliini — Pariisi

linnavõistlust jalgpallis peeti Berliinis. Tagajärg oli 6:2 Berliini kasuks, millega osalt heaks tehti kaotatud maavõistlus Pariisis.

Lõuna-Slaavia

võitis Agramis peetud maavõistlusel jalgpallis Bulgaariat 1:0 ning sellega on tal lootusi tulla Balkani karika võitjaks. Talle järgnevad Rumeenia, Kreeka ja Bulgaaria.

Bostoni maratoni

võitis tänava Jim Hennigan ajaga 2:40:45,8. Soomlane Korholin Kosken jäi kolmandaks ja läinud aasta võitja Clarence de Mar viiendaks. Viimane on praegu 45-aastane ja kattis läinud aastal selle jooksu 2:34:38.

150.000 kr. Ameerika reisu eest.

Viini Admira on saanud pakkumise 1932. a. suvel mängida Põhja-Ameerikas 10 jalgpallivõistlust. Selts on nõus ettepanekuga, kui talle maksetakse 150.000 krooni. Praegu seisab see meeskond oma võimetega Viinis esikohal.

Viinlaste kõrge nõudmine on tingitud sellest, et 1928. a. Budapesti F. T. C. meeskonnale makseti juba 9.000 krooni.

Maavõistlused täies hoos.

Viinis peetud maavõistlusel jalgpallis 45.000 pealtvaataja juuresolekul Austria võitis Tšehhoslovakkia 2:1 (2:1). Märkimisväärne on, et kõik väravad langesid 4 minuti jooksul. Praagas võitis Viini linnameeskond Praaga esindust 5:2. Itaalia lõi Oportos Portugali 2:0 ja Itaalia 2. Luksemburgis Luksemburgi rahvusmeeskonda 3:0.

„Nurmi on maailma intelligendim sportlane“.

Väikene vahejuhtum staadionil võib saada terve rahvuse intelligentsi atestatsiooniks.

Võrdlus, mille manas esile vestlus prantslasest sportlasega.

Väljudes Breemenist, et sõita Pariisi, sai meele tutvuse aluseks mu tennissüürit ja veel viimisel minu il kodumaalt saabunud kiri. Istusin nimelt svitris vaguninurgas ja lugesin eesti keelset kirjuga, kuna ümbrik jäi aknaesisele lauakesele. Ning postmark andiski mu ära.

— Andestust, teie ei ole sakslane? Küsijaks oli vastasistuja pikelt pois, veidi naiseliku näoga ja heatahtliku naeratusega kitsastel huultel. Kummardus kergesti ettepoole ja ta saksakeelsest lausest tungis kättagakutavalt esile võõras aktsent.

— Ei, olen eestlane. Nähtavasti ka teie pole Saksamaalt? — Olen Bordeaux'ist, aga õpin Pariisis. Mu nimi on Jean...

Kui gi saime reisirõõks headeks tutvavateks, süüski pean tunnustama enese häbi, et mu uue sõbra perekonnanimi ei jäänud mulle seekordki meele ega ole loomulikult süüski müüdi mulle teada. Kindlasti algas ta „Ch-ga“ ja lõppes „-ga“. Igatahes tüüpiline prantsuse nimi.

Esitasin ka enese ja sellele järgnes tugev käesurumine. Mu naaber riivas mu riidetust ja küsis süüski:

— Loodetavasti olete ka sportlane?

Kui juatusin, muutus mu vastasistuja hoopis kodusemaks, tõusis püsti, hüüdis mingi lihkese prantsuse keelse lause isemõõle ja istus süüski uuesti minu kõrval. Ilma pilgema sissejuhatusega küsis mu uus sõber Jean otsekoheselt, mida ma arvan prantslaste esinemisest Breemenis. Oli nimelt olnud mingisugune seltsidevaheline kergetõuistliku võistlus Breemenis — ühelt poolt sakslased ja teisalt poolt prantslased. Ja kui gi ma seda võistlust oma lihasilmaga ei näinud, ei julemind seda Jeanile öelda, vaid soovisin talle önn, kuna ajalehest lugesin, et võitnud olid prantslased.

Nooremehe silmad löid särama. Kui ma selgeks olin teinud, et prantsuse keelest mitte sõnagi aru ei saa, süüski piirdus me kõne saksa keelega.

— Sakslased olid kindlad, et nad võidavad. Eriti jooksud. Aga meil oli süüski önn. Tõsi — lihkeseid maad läksid neile ja kuul ning ketas ka. Aga hüpped olid meie. Ning tuhanded meetris tulid teiseks. Sakslastel on pöörane hoog sees — neil on triibimil alati selline väimustus, et juba aplausi tõttu võidavad. Aga kui nad tulevad Prantsusmaale, süüski hõiskame ka meile!

— Teie jooksete süüski? pärusin mina.

— Jah. Sellest on tagasi kolm aastat, kui õieti osustasin hakata sportlaseks. Enne olin kirjamees. Võtsin kodulinna koolide meistri tiitli sel alal. Kuid süüski selgus äkki, et kirjastiku amet mulle ikkagi ei kõlba. Süüski võtsin kätte anatoomia õpperaamatuid ja otsustasin sportima hakata.

— Mis te süüski anatoomiaga tegite?

— Kõigepealt uurisin läbi, milliseks alaks on mul väljavaateid. Käelihaksed on mul võrdlemisi nõrgud ja seepärast pidin loobuma heidetest. Ja nii võrreldes iseenast ja anatoomia raamatut, jõudsin otsusele, et mu kahaehitusele vastav on kõige enam jooks. Keskmised maad. Ja nüüd jooksen neid. Aga mida harrastate teie?

Seletasin jutukale prantslasele, et katsum nüüsuma süüski ja sealt. Anatoomiaga ma ennast igatahes võrrelnud ei ole, aga vanasti jooksin kah. Nüüd aga selles suhtes olen maha jäänud ja avameelsena tunnustasin üles, et mul puudub lihtsalt püsivus treeninguks.

— Treening, jah, training — see on kõige tähtsam! Kui alustasin sportimisega, katsum 400 mtr. üle minuti. Häbi oli. Süüski jõtsin maha süüsetamise. Pummeldaja ma ei olnud, aga kõige raskem lahkuda oli naistest. Need olid alati mu nõrkus. Oli igatahes tüüp töö enne enese kallal, kui süütsin loobuda kuramaashist bulvaaril ja siirdusin õhtuti staadionile. Aga läks läbi. Ja mu esimene sport-

lase rõõmupäev oli kahtlemata võistlus, kus tulin küll kuuendmaks, kuid kus mu aeg registreeriti juba 58,0. Süüski läks juba ladusamini. Seadsin sisse kindla päevakorra. Rännak, võimlemine, massaash, treening. Ja nüüd olen jooksnud juba 53,4.

Prantslase ilme sealjuures oli sedavõrt õnnelik, et pidin tähendamiselele, et „hea aeg!“ kui gi 53,4 ei saa ju pidada ei tea kui heaks.

Ja nii olime sõitnud hea lahmaka Saksamaad ja hakkas juba lähema Hollandi piiri, kuid ikka rääkis lõuna-prantslane oma treeninguvisist, tööst ja visadusest. Ja süüski äkki satusime ühele, mis prantslase süüski pani imeliselt sädelema, süüski veelgi kiiremini kõima ning isegi käed vehklema. See nimi oli — Ladoumegue.

— Ah see, Ladoumegue, see jookseb nagu noor kurat, seletas Jean. — Kui teda esmakordselt nägin Pariisis, oli ta alles tõusev täht. Aga ma otsekoheselt ütlesin süüski, et Ladoumegue'ist tuleb Prantsusmaa meister... Ei, mis ma kõnelen nüüd — maailma meistertuleb Ladoumegue'ist. Küll näete, ta jookseb kindlasti ilmarekordi — selle eest võin jätta paanti kas või oma elu. (Ladoumegue'i rekordid olid süüski alles jooksmata). Ta on parem, palju, palju parem, kui Peltzer. Tal on jõudu. Ja taktikat. Ning jookseb alati viimasena välja. Nüüsigustest meestest saab asja.

Noor Jean rääkis oma jumalusest ni, et süüski vahutas. Hüppas vagunis püsti ja seadis jalgu igasugusteks sammudeks, seletades, milline on Ladoumegue'i stiil ja milline on Peltzeri stiil ja mispärist on prantslase stiil parem sakslase omast. See võidujoos mitmesugustes stiilides kestis kitsaste pinkide vahel hulk aega. Ja kui prantslane istus, sõnas ta veel korra kindlalt:

— Ladoumegue on jooksu ime.

Prantslase süüskitav patriotism pani ka minu rahvusliku iseteaduse põlema. Seletasin Beldsinskist, Feldmannist, Rahnast. Kuid Jean kuulatas, kuulatas ja eht prantsusl. sõhhiidusega kiitis igat meest. Alles pikapeale tuli välja kannis rumal uudis: see spordimees ei tunnund ühtegi Eesti sportlast, välja arvatud A. Klumberg ja J. Lossmann. Esimesest olevat pildid ilmunud küsikeil Prantsuse ajalehes kunagi ammu tagasi ning ühes saksakeelses kergetõuistliku raamatus olevat talt terve rida ülesvõtteid. Lossmann jooksnuud aga Ameerikas. Olevat tema teades pikamaade jooksja, peaaegu sama hea kui soomlased. Peaaegu umbes nagu Nurmi.

Kuid Nurmi nime juures muutus prantslane äkki eriti rahulikuks ja mõõdukaks ning kinnitas veel kord:

— Nurmi on kõige suurem jooksja, kes kunagi elanud. Ja ta on jätnud eriti Prantsusmaale kõige paremaid mälestused, mida kunagi jätnud üks välissportlane.

See huvitas. Pöördues uue sõbra poole, pärusin, kuidas Nurmi süüski võitis prantslaste süüskimed. Teatavasti Nurmi isik on ju tüüp, kes küsikeile ette ei tüüki ja meelsamini kohe võistluse järele kaob, ilma et kollegagi vestleks. Ja prantslastele meeldib eluline tüüp, kõikjal askeldav ning teotsev inimene. Ja süüski see prantsuse pois jutustas süüskava auktusega jutu, kus Nurmi oli näidatud veel peale oma harukordsete jooksuvõimete, et ta on „maailma intelligentsem sportlane“.

Olnud Amsterdami olümpiaadi kolmetuhande meetri takistustejooks. Kaasa teinud ka kõigile kardatud võistleja Paavo Nurmi, kellest oodati ka võitjat. Nurmi ees jooksnud prantslane Duchesne, võrdlemisi noor jõud alles, kelles igatahes oli teadmine, et ta kaugelki ei suuda võistelda suure soomlasega. Kuid Nurmil polnud vedanud: juba esimesel takistusel kukkunud ta pikali porilompi. Duchesne läks aga takistusest õnnelikult üle ja ta kuulis tagaselja

Nurmi kukkumist. Üleõla tagasi vaudates näinud ta, kuis soomlane abilt rükkelnud poris.

— Duchesne oli prantslane, seletas Jean suure süüskidusega, ja ta teadis, mis tal teha. Kiiresti pöördus ta ümber ja aitas Nurmi veest välja. Süüski jooksid mõlemad jälle edasi. Jäid müidugi teistest hulka maha. Olid väimased. Kuid Nurmi arendas uuesti tempot, Duchesne järgnes talle kannapealt ja nii võtsid mõlemad jälle järele. Lähenes lõpulint. Ja just selle lõpulindi ees näitas Nurmi, et tema on maailma intelligendim sportlane.

— Mis ta süüski tegi, küsisin huvitatult.

— Nurmi jäi seisma ja ootas Duchesne'i järele. Ta tahtis tänada oma avitajat sellega, et laskis prantslase ette.

— Ja Duchesne?

— Duchesne oli sportlane ja oli peale selle prantsuse sportlane. Ta raputas pead ja ei jooksnud soomlasest mööda.

*

Hiljemini, kui mu sõber lahkus Antverpenist, kus prantslastel oli veel teine võistlus, ja ma üksinda edasi sõitsin, tahtmatult tekkiis võrdlus selle hõvitava Amsterdamii episoodikese ja meie kodumaa olude vahel.

Silmi ette kerkiis jalgpallivõistlus, seltside vaheline võistlus Tallinna staadionil. Siin on ju kukkumisi kõige rohkem... isegi rohkem rahvusvaheliste võistluste kukkumistest. Sest meie oleme millegipärast üksteise peale pahased, meil tunneb süüski ja süüski suurt löbu sellest, kui teine mees lendab uppi. Ja kui jääbki veidikeks ajaks uppi, on meel veel parem.

Ning nüüd jooksevad prantslane ja soomlane. Esimene teadis, kellega tal tegemist. Võib olla, hellitas ta süüski enda süüskimes soovi, et vast läheb õnneks kuidagi liüia Paavo Nurmi. Igatahes see oli nõrk lootus. Ning seal ometi tuleb juhtum appi — Nurmi kukkus porilompi. Sellega kaotas ta kindlasti suure hulga aega ning Duchesne'i lootused võidu peala tõusid. Kuid — ta pöördus ümber, läks ja aitas oma kardetava kaasvõitleja porist kiivale!

— Duchesne oli prantslane... oli mu sõber õelnud.

SPORTLASED!

Uusi raamatuid kehakultuuri alal.

Kehalise kasvatus eeskiri I. osa — Hind kr. 1.10.

(Ilmunud 1930. a. 208 lhk. 273 joon.)
SISUKORD: 1. Võimlemine.
2. Kergetõustik.
3. Mängud.

Kehalise kasvatus eeskiri II. osa — (Ilmunud 1931. a. 203 lhk. 307 joon.)

SISUKORD: 1. Käsitšivõitlus relvaga.
a. Täök.
b. Espadron.
d. Mõök.
2. Käsitšivõitlus relvata.
a. Endakaitse.
b. Poks.
d. Vabamaadlus.
3. Ujumine ja uppuja päästmine.

Kehalise kasvatus eeskiri III. osa — Hind kr. 1.10.

(Ilmub maikuul 1931. a.)
SISUKORD: 1. Suuskade materjaliosa ja hoidlemine
2. Suusatamine.

Käshipalli mängude määrused — Hind kr. 1.25.

(Ilmunud 1929. a. 125 lhk. 11 joon.)
SISUKORD: 1. Korvpall.
2. Võrkpall.
3. Pesapall.
4. Soome pesapall.
5. Väravpall.

Ja süüski finišilindi ees jällegi see teine episood sellest juhtumist. Nurmi ei tahtnud seda võitu ja Duchesne ei tahtnud ka.

— Nurmi on maailma intelligentsem sportlane... oli kah mu sõber õelnud.

Seda mõtlesid sel momendil kõik need hõmatatud pead suure staadioni tribüünidel. Hetke läbitas see hõnang kõigi meeli, kes nägid seda juhtumit. Ning samuti, nagu äsja ütles mu noor sõber selle meeldiva lause Nurmi kohta, ütles terve Prantsusmaa ja ütles terve spordiilm, kuhu müidugi ulatas informatsioon sellest vahejuhtumisest: — Nurmi on maailma intelligentsem sportlane...

Ja Paavo Nurmi on soomlane.

Õeldakse, soomlased on karm rahvas, põhjamaaliselt tundevaene ja hoolimatu. Aga nüüd tuntakse soomlasi Prantsusmaal hoopis teisiti. Kes Nurmit tunneb, tunneb ka Soome-maad. Ning nagu oli Nurmi, nü loetakse olevat ka Soome-maa...

Meil aga ei avitata naljalt ligemist püsti. Rääkimata jooksurajast — isegi jalgpallivõistlusel mitte. Ning kui nüüd see noor prantslane peaks nägema Tallinnas mõnda meie tüüpilist jalgpallivõistlust, kuidas atesteerib ta süüski eestlasi? Kas ütleb ta ka:

— Eestlased on intelligentsem rahvas spordis...

Mina kahtlen selles.

Andres Arakas.

Hispaania — Itaalia

pidasid jalgpalli maavõistlust Madridis. See lõppes värvateta. Itaalia teine meeskond peale võitu Luksemburgis löi Kagu-Prantsuse koondist 2 : 0.

Ka Rootsisis 59,8!

Rootsi pole kaua pruukinud otsida Arne Borgile järeltulijat. Selleks on Sven Pettersson, kes neljanda eurooplasena ujus 100 meetrit alla minuti ja nimelt 59,8.

Norrälased Eestisse mängima?

Norra jalgpallimeeskond „örn“ Hortenist külastab käesoleval aastal Lätit, mängides Riias ja Liubavis. On võimalik, et ta ka Eestit külastab.

Austria — Ungari

asjaarmastajate vahel peetud jalgpallimaavõistlustel võitis Austria 6 : 2.

Korv- ja võrkpalli õpetus — Hind kr. 1.50.

(Ilmunud 1930. a. 192 lhk. 105 joon.)
SISUKORD: 1. Korvpalli mängu õpetus.

a. Korvpalli mängu ajalugu.
b. Korvpalli võistluste korraldamine.
c. Mängu tehnika.
e. Pealetung.
g. Kaitse.
h. Harjutamine.
i. Korvpalli õpetaja seisukohalt.
j. Korvpalli mängu juhtimine.
k. Korvpalli mängu väärtused.
2. Võrkpalli mängu õpetus.
a. Isiklik mäng.
b. Meeskonna mäng.
d. Võrkpalli mängu eelharjutused.

Kõik raamatud on ilmunud Kaitsevägede staabi VI osakonna väljandil ja kirjastusel.

Saadaval: Pealadu „Sõduri“ talitus, Tallinn, Toompeal, Toomkooll tn. 7. Müügil kõigis spordiärides ja raamatukauplustes.

Teivashüppe ajaloost.

1879. a. praegune stiil tarvitusel.

Ronimine teivashüppel.

Arvatavasti on teiba abil hüppamine sama vana kui inimsugu. Teibaga hüpati üle ojade ja kraavide, kui need osutusid liiga laiaks; ja võib oletada, et hüpati mõnikord ka lõbu pärast.

On teada, et ka vanad kreeklased harrastasid teibaga hüppamist, kuid olümpiamängude kavva ei ulatanud see ala.

Teivashüppe pärislevitajad olid uuemal ajal inglased ja nimelt ulverstonlased Põhja-Inglismaal, kes ka 19. sajandi teisel poolel viisid selle spordiala Ameerikasse. Esimesed paremad teivashüppajad olid pärit kõik Ulverstonist, kus juba vanast ajast peale tarvitati pikki teibaid kanalite ja kraavide ületamiseks.

19. sajandi teisel poolel tarvitati teivaskõrgushüppel saarepuust või ka metallteibaid, kuna bambusteibaid hakati tarvitama hiljem (1878.). Hüppestile oli palju. Ülemise käega haarati kinni teibast ligi 1 mtr. kõrgemalt, kui oli hüpatav kõrgus. Mõned, teibast kinni hoides, hoidsid vasaku käe pöidla all jalatist üleminekul, lükati siis ainult ülemise käega, kuna alumist kätt kasutati ainult toena.

1879. aastal võttis W. Y. Houten Ameerikas tarvitusele praegugi tarvitatava stiili (muidugi peensusteta) ja hüppas selle stiiliga 3 mtr. 16 sm. W. Y. Houten, olles kehakaalult kerge, kasutas ka väga kergelt teivast (saarepuust). Teivast kandis Houten hoo ajal mitte nii, nagu tema eelkäijad, kes teivast hoidsid laiali asetatud kätega, vaid Houten hoidis käsi üksteisele väga ligidal, nii et tal oli võimalus end üles tõmmata ja ära tõugata mõlema käega. Hiljem

aga ununes, õieti jäeti kõrvale, W. Y. Houteni stiil, kui mitte küllalt „otstarbekohane“, sest leiutati uuem ja „parem“ stiil — ronimine. Nii jäi Houteni stiil tahaplaanile umbes 15 aastaks.

„Ronijad“ (ka ulverstonlased) hüppasid pika ja raske teibaga, mis oli varustatud alt otsast raud kolmjalgaga, mille jalgade vahe oli 6,4 sm. Ronija võttis tasase hoo, seejuures haarates teibast mitte kõrgelt, aetas enne tõusu kolmjala umbes 90 sm. eelpool latti maha ja hakkas ronima. Ronimisel tõsteti ülemine käsi umbes 30 sm. ülespoole ja siis tõste-

ti alumine käsi ülemise juure. 4—5 sarnase ronimisvõtte järele, kui teivas hakkas juba kaotama tasakaalu, tõstis hüppaja oma jalad latti kohale ja ületas latti istumispoosis.

Hiljem jäeti ronimisstiil kõrvale põhjusel, et see olevat ainult akrobaatiline kunsttükki, mis ei nõua ei jõudu ega kiirust, vaid ainult balanseerimisosavust. Ronimisstiili ei lubatud tarvitada ka enam võistlustel.

Raske on öelda, millal võeti uuesti tarvitusele W. Y. Houteni stiil, kuid kindel on, et R. G. Clapp Yale'ist kasutas seda stiili, kui püstitas uue Ameerika rekordi aastal 1898. (3 mtr. 62 sm.).

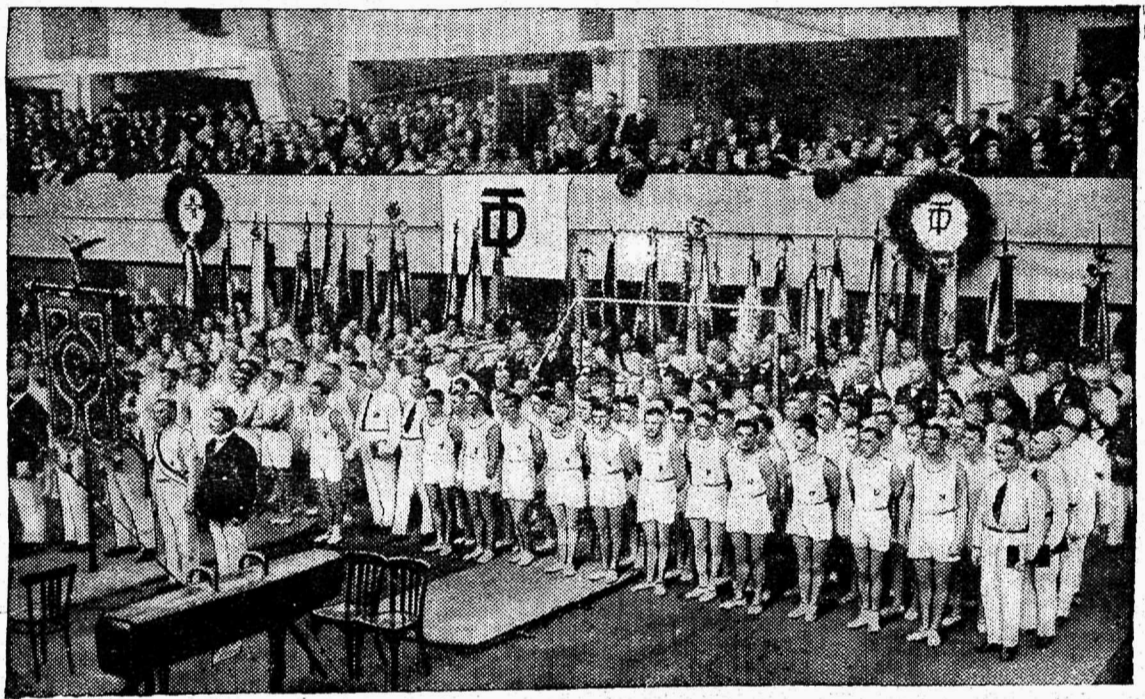
W. Y. Houteni stiili arendati edasi Ameerikas ja peamiselt treener Mike Murphy poolt.

Felix Tamman.

Katsevõistlused suusatajatele Roots.

Rootsi suusaliit korraldas aprilli lõpul Klövsvjös katsevõistlusi Lake Placidi taliolümpiaadi jaoks. 50 kilomeetrit tuli jooksta 0 kraadi juures. 9 startijast jõudis finiši ainult 2. Ülejäänud ei suutnud rasket murdmaad välja kannatada ning osalt lõpetasid suusa-murrete tõttu. Võitjaks tuli Gustaf Jonsson, kes Hedlundi järele 1928. a. mängudel teiseks jäi. Ta aeg oli 4:11:26. Teiseks tuli Wikström — 4:17:10. Mõlemad kaitsevad koos Utterströmiga, kes praegu Ameerikas, Rootsi värve.

Eriti on märkida 22-aastast Axel Wikströmi, kes sel aastal tubli mees leiti olevat.

Essenis, Saksamaal peeti pinevaid meistrivõistlusi riistadel võimlemises. Pildil võistlejate paraad.

Westbromwich Albion Inglise karikavõitja.

Iaglise jalgpalli karikamängus oli lõpuvõistluse ilm liigagi ebasoodne. Vihma sadas kui oavarrest. Vaatamata sellele oli võistluspäeva hommikul pikk saba kassa juures, et lunastada pääsetähti. Ikkagi oli Wimbledonil staadionil 95.000 pealtvaatajat. Aukülastiste loosis istusid Yorkshire hertsog, peaminister Macdonald, Baldwin ja teised poliitikategelased.

Mäng oli alguses lahtine. 25. min. pääseb Westbromwich Albion Richardsoni löögist juhtimisele. Teisel poolajal mängiti täiesti põhjatul väljal. 30. min. viigistas Bradford Birminghami poolt mängu, kuna juba järgmisel minutil Albion uuesti ja lõpulikult juhtimisele pääseb. Tagajärg jäi 2:1. Birmingham oli esmakordselt finaalis, kuna Albion seal oli seitse korda ning kaks korda tuli võitjaks.

Inglismaal poksitakse.

Leicesteris peeti tasuvõistlust prantsuse meistri raskekaallase Maurice Grieselle ja Kesk-Inglise raskekaalu meistri Reggie Meeni vahel. Õnnelikult lõppes heitlus inglase kasuks, kes korduvalt põrandal lamas. K.-o-st päästis teda vastase silmavigastus.

Barcelona ja Berliini võistlus.

Hispaania olümpiakomitee otsustas kasutada kõiki võimalusi, et 1936. a. olümpia mängud peetaks Barcelonas, mitte aga Berliinis, mis praegu on kindlamakas kandidaadiks. Aprilli lõpul tuleb rahvusvaheline olümpia komitee koosolekute pidamiseks Barcelonasse kokku ning siis tahetakse külalistele selgeks teha, et Hispaania suudab võistlusi korraldada. Montjaicile staadionil on 60.000 istekohta, 200 mt. jooksuks ringtee, 50 mt. ujumisbassein 3—4000 isteplatsiga. Sakslased on väga kurjad selle kavatsuse puhul, kuna peale muude puuduste nende arvates Hispaania pealtvaatajaskond oma erapoolkusega ei anna võimalust korralikuks võistlemiseks.

Taris — 59,8!

Prantsuse meisterujuja Jean Taris ujus harjutustel 100 meetrit vabalt 59,8 sekundiga. See on parem senisest Prantsuse rekordist. Ta on kolmas eurooplane, kes selle maa katab alla 1 minuti. Paremad temast on elukutseliseks hakanud

rootslane Arne Borg ja ungarlane Barany. Viimase nimel on Euroopa rekord 58,6 sekundiga.

Preili Hanson on naisujujate peres tõusvaks täheks. Ta ujus 500 mt. rinnuli 9:08,8, mis on 17 sek. võrra parem senisest rekordist.

Ekraveliidu ametlik teadaanne.

Tallinna politsei spordiringi liiget Elmar Lillenthal'i karistatakse valju noomitusega ebaviisaka ülalpidamise eest kohtunikkude vastu Eesti kergejõustiku esivõistlustel 1930. a.

Ekraveliit.

TALLINN, Pikk t. nr. 47
Tel. (2) 10-02.

Ladus saadaval kõikisugu SPORDI-ABINÕUD.

Hea kauba juures hinnad m 66 dukad.

Kaubamaja „SPORT“

S. Karja tänav nr. 18.
Kõnetraat (2) 23-00.

KÕIGE SOODSAMATE HINDADEGA OSTATE

Jalgpalle
Jalgpallim. saapaid
Võrkpalle
Võrkpalli võrke
Jooksu- ja hüppekingid
Odasid — Kettaid
Tõukekuule
Korvpalle j. n. e.

Parimad tennisreketid
- Jalanõude osakond -
NÕUDKE HINNAKIRJUI

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompüestee 19
Telefon 20-19.

Soovitab oma valmistatud

spordi- ja võimlemiseabinõusid.

Eesti esivõistlused võimlemises.

Meistriteks tulid Tippto, Kalme ja prl. Rebane.

Tänavused ja järjekorra poolest teised Eesti esivõistlused võimlemises korraldas Tartu Kalev pühapäeval 26. aprillil ülikooli võimlas. Võistlused olid meelitanud kokku ootamatult rohkearvulise publiku. Ei puudunud ka terve rida Tartu tuntumaid avalikke tegelasi, kes omal ajal gümnaasiastidena olnud head võimlejad ja kes nüüd tahtsid võrdlusjooni tõmmata nendeaegse ja praeguse eesti võimlemise taseme vahel. Ei või öelda, et nende hinnang just ohtrat kiitus jagav praegustele võimlejatele oleks. Eriti riistvõimlemises, kus Tartu koolipoisid omal ajal sugugi halvemini pole esinenud kui esivõistluste osavõtjad.

Ent troostiks võib tähendada, eelmise aasta võimlemise tasapinnast on siiski samm kõrgemale mindud. Mõnigi number täideti päris laitmatult, kuna nooremate esinemine jättis hõredama mulje. Esinemiste hinnang tegi küllalt raskusi kohtunikkude kolleegiumile, kuhu kuulusid õpetajad E. Rosenblatt ja Engelbrecht ning hrad J. Martin ja M. Hakkaja. Nimelt puudub täpsem kava selle kohta, mis ühel või teisel riistal tuleb teha. Vabalt valitud kombinatsioon on aga raske võrrelda. Sellepärast on teinud Tartu Kalev liidule ka ettepaneku: välja töötada ja kinnitada iga numbri jaoks täpsem kava. Järgmisteks esivõistlusteks on see loode-tavasti juba olemas.

Esivõistlustest osavõtjaid oli 11. Neist A klassis (üle 20-aastased): Tallinna Kalevist: Reichtlich, Niimann ja Nõmm; Tartu Kalevist: Tippto ja Laas ning Pärnu Tervisest: Pais. B klassis (alla 20 aastat): Tallinna Kalevist Kalme ja Stuppel ja Tartu Kalevist Siiling ja Jürgens. Naistest esines ainult prl. O. Rebane Tartu Kalevist.

A klassis oli teravam konkurents esikoha pärast Tippto ja Reichtlichi vahel. Esimene oli valinud äärmiselt lühikesa ja lihtsa vabaharjutuse, mispärast kaotas Reichtlichile 5½ punkti. Õnnestunud kangil esinemisega vähendas Tippto vahemaad 2 punkti võrra, kaotades aga selle edu roobaspuul. Reichtlichil ebaõnnestub pikuti hobust hüpe, mispärast kõie-ronimiseni on jäänud tal ainult poolepunktine edu, mille aga Tippto ületab kõieronimisel, võites ühtlasi ka 1¼ punktise eduga meistrititli. Mõlema esinemised olid õhtu paremaid.

Mis puutub üksikutesse aladesse, siis kõige rohkem punkte saavutasid vabaharjutustel Reichtlich 17½ (võimalikust 20-st); kangil Tippto 16½; roobaspuul Reichtlich 17¾; hobusel Tippto 17¼ ja pikuti hobusel Laas 16½.

B klassis oli vihmistletuma esinemisega Kalme, kes peaaegu võrdset punkte saavutas igal alal, ilma et tal erilist hiilgavust ühel või teisel alal oleks olnud. Küll esines aga päris hea eduga Siiling vabaharjutustes ja hobusel.

Aainuke naisvõistleja Olly Rebane võttis oma esinemist tõsiselt ning täitis numbrid meisterlikult.

Tehnilised tagajärjed:

A klass: 1. Tippto — 95 p.; 2. Reichtlich — 93¾ p.; 3. Laas —

88¾ p.; 4. Nõmm — 78¾ p.; 5. Pais — 75¾ p.; 6. Niimann — 74½ p.

B klass: 1. Kalme — 86 p.; 2. Stuppel — 80¼ p.; 3. Siiling — 77¾ p.; 4. Jürgens — 51¼ p.

Naisted: 1. O. Rebane — 62 p.

Võimlemise esivõistlustest osavõtjad ja kohtunikud. Keskel istub prl. O. Rebane, tema kohal taga Reichtlich, Laas ja Tippto.

PÄRNU RINGVAADE.

Murdmaajooksud hoos. Seltsidest parim Vaprus. Kergejõustiku kohtunike kursusel 40 osavõtjat.

26. aprillil avati Pärnus välis-spori hooaeg murdmaajooksu esivõistluste sildi all tänavajooksuga, millised lavastas „Vaprus“ ja spordiseltside liit, viimane jalgpalliliidult annetatud rändauhinna pallimeeskondade vaheliseks võistluseks.

Osavõtjaid kogus 43, ning 5 klm. jooks sooritati mööda supellinna jooksuradu.

Möödunud aastal leiutati samal jooksul Arnold Petermann, kellest tõusis hooajal meie tusedamaid pikamaamehi, võites jooksu konkurentsilt. Tänavu oli konkurents palju pinevam, sest Ed. Madissoni ja J. Liivi „come back“ loodeti üllatusi ning samuti noorelt A. Kleinilt, kes oli kindlamaid jõude esikohile. Varsti peale starti kujunes jooksjate järjestusena Petermann, Madisson ja Klein, millises rivis läbistati ka finish. Seega kindlustas teistkordselt esikoha Arnold Petermann, olles ees 200 mtr. järgmisest — Madissonist. Loodetav atak esikohale „suurusilt“ jäi siiski ära, Klein kaotas jooksul kingad, Liiv kannatas piste tõttu ning omaaegsele keskmaadespetsile — Madissonile tundus maa liig pikana. Tüsedat jooksu esitas rida lubavaid jõude. Nii üllatas noor 16-aastane Karl Osse ja tuntuim kohalikest käsipallimehist — Herbert Virkus, kes tänavu siirdus jalgpallile — võites jalgpallimehist esikoha.

Ajad tulid suurelt paremana möödunud aastaist, nii on võitja oma parem 45 sek mullusest. Seltsist tuli võitjaks „Vaprus“ — 175 punktiga, jättes „Tervise“ teisele kohale — 61 punktiga. Seega võitis „Vaprus“ jäädavalt Pärnu spordiseltside liidu rändauhinna, kuhu, millist tuli kaits-ta järjestikku 2 aastat. Samuti langes „Vaprusele“ teistkordselt jalgpalliliidu rändauhind, mida tuleb kaitsa kolm aastat järjestikku.

Tehnilised tulemused:

1. Arnold Petermann, „Vaprus“, 16.14,4 — Pärnumaa meister. 2. Eduard Madisson, politsei spordiring „Edu“, 17.03,1. 3. Arseni Klein, „Vaprus“, 17.06,0.

Pesuehtsa murdmaajooksu lavastamisega tulid toime Pärnu poistesporidiliidu värsked juhid, kes 1. mai varahommikul A kl. 2½ klm. ja B kl. 1½ klm. murdmaa korraldasid mööda supelparki — pehmet ning kohati põlvini ulatavat vesist heinamaad. Poiste klubidest oli edukaim tulius „Jugend“, kes enam punkte saavutas kui ülejäänud klubid kokku — 50 punkti ning samuti mõlemad esikohad võitis.

A kl. võitja Karl Osse, „Jugend“, 10.48,8. 2. F. Herm, „Kalju“, 11.10,0. 3. A. Tamm, „Sõprus“, 11.58,7.

B kl. esimene B. Steding, 7.18,3. 2. H. Erler, 7.19,0. 3. K. Tscheremissinov, 7.22,0. Kõik kolm „Jugendist“.

Osavõtjaid oli 19.

Spordiseltside liit korraldas kergejõustiku vahekohtunike kursused, kus lektoriks olid Joh. Meimer, Joh. Tamm, A. Pärtels. Esimesel tunnil oli osavõtjaid 61, milline arv püsis kindlana 40-ne ümber.

A. P.

SINDI RINGVAADE.

Teatejumine Sindist — Pärnu kavatsusel.

Provintsi vanemaid spordiseltses Sindi Kalju pidas hiljuti oma ühe-teistkümnendat korralist aasta-peakoosolekut. Uue juhatuse koosseis: esimees V. Piile, abi P. Mäger, kirjatöimetaja Joh. Adamson, abi neuu A. Juntson, laekur Haagel, abi neuu J. Raadik, varahoidja H. Adamson. Möödunud aasta oli võrdlemisi edukas, nii tagajärgilt kui ka ainelisest küljest. Suuremaid sõnavõtmisi põhjustas senise laekuri tegevus, kes kõrvaldas aastase ülejäägi ligi 200 kr. seltsi kassast. Peakoosolek otsustas sisse nõuda puuduva summa kohtuteel, kui laekur Schwalbe teatud tähtajaks ei tasu ning nüüd ongi asjale antud ametlik käik.

Suvel on kavatsus korraldada Sin-

Tallinna veeremängu uued meistrid.

26. aprillil möödus Tallinnas veeremängu tähe all. Mõlemas veeremängu harrastavas klubis (Tallinna garnisoni veeremängu klubis ja Tallinna veeremängu klubis) keesid võistlused terve päeva.

Tallinna veeremängu klubi korraldas 26. aprillil „Estonias“ klubi A ja B klasside meistrivõistlused.

„A“ klassi meistriks tuli J. Murro esmaspäeva grupist 354 silmaga.

„B“ klassi meistriks tuli samast grupist R. Devid — 290 silmaga.

Nädal varem, s. o. 19. aprillil olid sama klubi „C“ klassi meistrivõistlused, millise võitis P. Oengo kolmapäeva grupist — 312 silmaga.

Tallinna garnisoni veeremängu klubi korraldas 26. aprillil „Sõdurite Kodu“ klubi klasside pokaali lõpuvõistlused. Tulemused kujunesid:

I klassis võitis Roster VIII grupist — 331 silma; II klassis — Nõmmov samast grupist — 313 silma ja III klassis — Truberg III grupist — 297 silma.

*

Tallinna veeremängu klubi on üks vanematest veeremängu harrastavatest klubidest Eestis (asut. 1922. a.). Juba enne ilmasõda tegutsesid üksikud seda spordiala harrastavad grupid üksikute klubidena, kuid iseseisvuse saabumisel tekkis mõte luua klubi, kuhu koondusid kõik endised klubidena tegutsevad üksused gruppide näol.

Praegu on Tallinna veeremängu klubil 74 tegev- ja üle 10 passiivliikme, kes jagunevad gruppidesse, mida on 6, nii et igal äripäeval on veeremängu tee ühe grupi kasutada. Veeremängu tee kasutamise päevade järgi on ka gruppide nimetused välja kujunenud. 1930./31. hooaja parim grupp on esmaspäevane grupp, kus 6 parema mängija 30 palli silmade kogusumma märtsikuu võistlustel oli — 1813.

Kõik klubi liikmed jagunevad klassidesse. Seks võetakse iga mängija poolt heidetud 300 palli keskmine: „A“ klass — keskmine üle 9; „B“ klass — keskmine 7,5—9; „C“ klass — keskmine alla 7,5.

„A“ klassi parim on ühtlasi klubi meister, kelleks 1930./31. a. hooajal tuli J. Murro — keskmine 10,88; teiseks tuli H. Matschke — 10,55 ja kolmandaks — V. Vii — 10,52.

Lord John Hope

on inglaste aadlipere liige, kes silmapaistev jõud kergejõustiku alal. Temast loodetakse paremat meest kui Douglas Lowe. Koolide meistrivõistlustel jooksis lord 880 yardi 2:01,4 millega purustas Townsendi rekordi 0,2 sekundiga. Aadliperest oli pärit ka jooksja Burghley, kes nüüd parlamendi liige.

„Spordilehe“ aprillinaljad.

„Spordilehes“ nr. 13, mis ilmus aprilli algul, tõime rida pilte aprillinaljana. Need käisid B. Abrams, R. Saulmani, E. Ernesaksa ja F. Beldsinski kohta. Mitmelt poolt peeti andmeid tõeks ning eriti B. Abrams sai sel puhul mitmelt poolt õnnesoove. Nii tuleb neid nalju täiesti läbilöönuteks pidada.

„SPORDILEHT“

ilmub nüüdsest peale jälle igal reedel.

di—Pärnu vaheline teatejumine 6—8 klm., kuna iga osavõtja kataks 1000 mtr. Pärnu seltsidest on juba Vaprus annud nõusoleku kaasategemiseks. Varasuvel on loota veespori suursündmusena teatejumist Sindist Pärnu mööda jõge. A. P.